

SERBEST BÖLGELER MEVZUATI

SERBEST BÖLGELER MEVZUATI

İÇİNDEKİLER

SERBEST BÖLGELER KANUNU.....	5
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
GENEL HÜKÜMLER.....	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
SERBEST BÖLGENİN DÜZENLENMESİ	6
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	8
MAL VE HİZMETLER.....	8
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	9
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK, KALDIRILAN VE UYGULANMAYAN HÜKÜMLER, YÖNETMELİK	9
SERBEST BÖLGELER UYGULAMA YÖNETMELİĞİ	12
BİRİNCİ KISIM	12
GENEL HÜKÜMLER.....	13
<i>BİRİNCİ BÖLÜM.....</i>	<i>13</i>
<i>Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Kısaltmalar ve Tanımlar</i>	<i>13</i>
İKİNCİ KISIM.....	15
SERBEST BÖLGELER KOORDİNASYON KURULU, BÖLGE.....	15
MÜDÜRLÜKLERİ VE BÖLGELERİN DÜZENLENMESİ	15
<i>BİRİNCİ BÖLÜM.....</i>	<i>15</i>
<i>Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu, Bölge Müdürlükleri, Bölgelerin Sınırları, Alt ve Üstyapı Tesisleri ve Bunların Korunması</i>	<i>15</i>
<i>İKİNCİ BÖLÜM</i>	<i>19</i>
<i>Faaliyet Konuları, Faaliyet Ruhsatı, Sınai ve Ticari Kayıtlar, Bölgeye Giriş ve Çıkışlar.....</i>	<i>19</i>
<i>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....</i>	<i>22</i>
<i>Bölge Güvenliğinin Sağlanması ve Çalışma Esasları.....</i>	<i>22</i>
<i>DÖRDÜNCÜ BÖLÜM</i>	<i>25</i>
<i>İşletici veya Bölge Kurucu ve İşleticisi</i>	<i>25</i>
<i>BEŞİNCİ BÖLÜM.....</i>	<i>33</i>
<i>Gümrük ve Vergi Muafiyeti ile Teşvikler</i>	<i>33</i>
ÜÇÜNCÜ KISIM.....	33
BÖLGEDEKİ MALLAR, KİRA VE HİZMET SÖZLEŞMELERİ VE TARİFELER.....	33
<i>BİRİNCİ BÖLÜM.....</i>	<i>33</i>

<i>İhraç ve İthal Olunan Mallar ve Transit Mal Taşımacılığı</i>	33
İKİNCİ BÖLÜM	34
<i>Bölgeye Mal Giriş ve Çıkışı</i>	34
DÖRDÜNCÜ KISIM	37
ÖZEL HESAP, SERBEST BÖLGE GELİRLERİ, KİRA SÖZLEŞMELERİ	37
<i>BİRİNCİ BÖLÜM</i>	37
<i>Özel Hesap ve Serbest Bölge Gelirleri</i>	37
<i>İKİNCİ BÖLÜM</i>	44
<i>Kira Tarifeleri ve Kira Sözleşmeleri</i>	44
BEŞİNCİ KISIM	45
KAMBIYO, BANKACILIK, SİGORTACILIK VE DİĞER HİZMETLER	45
<i>BİRİNCİ BÖLÜM</i>	45
<i>Kambiyo, Bankacılık ve Sigortacılık Hizmetleri</i>	45
<i>İKİNCİ BÖLÜM</i>	45
<i>Yükleme ve Boşaltma Hizmetleri İle Diğer Hizmetler</i>	45
ALTINCI KISIM	46
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER	46

SERBEST BÖLGELER KANUNU

Kanun Numarası: 3218

Kabul Tarihi: 6/6/1985

Resmi Gazete Tarihi: 15/6/1985

Resmi Gazete Sayısı: 18785

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam:

Madde 1 – (Değişik: 12/11/2008-5810 s.k.) Bu Kanun; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla serbest bölgelerin kurulması, yer ve sınırlarıyla faaliyet konularının belirlenmesi, yönetimi, işletilmesi, bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkili ile ilgili hususları kapsar.

Yetki:

Madde 2 – Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişilerce kurulmasına, işletilmesine Cumhurbaşkanınca izin verilir.

Tanımlar:

Madde 3 – Bu Kanun uygulamasında;

- a) İşletici: Serbest bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşunu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzelkişileri,
- b) Kullanıcı: Faaliyet ruhsatı alan ve bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzelkişiyi,
- c) Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan paralar veya ödemeyi sağlayan her nevi hesap ve belgeleri,

İfade eder.

Faaliyet konuları ve koordinasyon:

Madde 4 – (Değişik: 12/11/2008-5810 s.k.) Serbest bölgelerde, Yüksek Planlama Kurulunca uygun görülecek her türlü sınai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetler yapılabilir.

Üretici işletmelerin talepleri hariç olmak üzere, fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

Serbest bölgelerde yapılan faaliyetleri değerlendirmek, bu bölgelerin geliştirilmesine ve sorunların çözümüne ilişkin stratejileri belirlemek ve önerilerde bulunmak üzere Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. **(Mülga ikinci cümle: 2/7/2018-KHK-703)**

İKİNCİ BÖLÜM

Serbest Bölgenin Düzenlenmesi

Bölgenin düzenlenme esasları:

Madde 5 – Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir. **(Ek cümleler: 9/2/2017-6772 s.k.)** Cumhurbaşkanı bu arazi ve tesislerin acele kamulaştırılmasını kararlaştırabilir. Arazi ve tesislerin kamulaştırılmasında kamulaştırma bedelleri ile kamulaştırma işlemlerinin gerektirdiği diğer giderlerin, kamulaştırma talebinde bulunan işletici tarafından karşılanması Cumhurbaşkanınca kararlaştırılabilir.

(Değişik ikinci fıkra: 12/11/2008-5810 s.k.) Yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler Ekonomi Bakanlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunabilirler. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcı kullanıcılara Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir. **(Mülga cümle: 9/2/2017-6772 s.k.) (...)** **(Ek cümleler: 9/2/2017-6772 s.k.)** Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile bunlar üzerinde bulunan bina ve tesisler kiralanabilir veya aynı süre ile kullanma izni verilebilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanımına tahsis edilen arazi ve binalar için Milli Savunma Bakanlığının görüşü alınır. Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde kullanıcı niteliğini haiz olmayan mülk sahipleri, aidat ve benzeri bölge katılım bedelleri bakımından kullanıcılarla aynı mali yükümlülöklere tabidir.

Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdürlüğünce verilir ve denetlenir.

Serbest bölgelerin asayiş hizmetleri polis tarafından yerine getirilir.

Üstyapının tahliyesi ve malların tasfiyesi (Ek: 2/6/2022-7408 s.k.)

EK MADDE 5- Arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağılı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Bu sürenin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar ve bu mallar serbest bölge müdürünün başkanlığında oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağı bağlanır.

Üstyapıda bulunan mallar üzerinde haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhler varsa, bu haciz veya şerhler; birinci fıkra uyarınca verilecek tahliye

süresinin sonunda, anılan fıkrada belirtilen komisyon tarafından yapılacak sayım ve tespiti istinaden kalkmış sayılır.

Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiye edilmek üzere ilgili idareye teslim edilir. Bu malların satış bedeli ile ilgili olarak 4458 sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar ayrılarak bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili birimlere gönderilir ve varsa artan para kullanıcı adına emanet hesabına alınır. Emanete alınan para talep edilmesi halinde kullanıcıya ödenir.

Bu madde hükümleri, arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; faaliyet ruhsatının süresi sona eren kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatının süresi sona eren yatırımcı kullanıcılar için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Muafiyet ve teşvikler:

Madde 6 – (Değişik: 29/1/2004 – 5084 s.k.) (Değişik birinci fıkra: 12/11/2008-5810 s.k.) Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; yer ve sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenmiş, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve serbest dolaşımdaki eşyanın bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerlerdir.

Bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz.

Kullanıcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelere ilişkin olarak, 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerine bağimli olmaksızın düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(Değişik dördüncü fıkra: 9/2/2017-6772 s.k.) Bu Kanun kapsamında kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulan kullanıcılar ve işleticiler, yatırım ve üretim safhalarında Cumhurbaşkanınca belirlenecek vergi dışı teşviklerden yararlandırılır. Bu Kanun kapsamında kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulmayan kullanıcılar, yatırım ve işletme safhalarında bu Kanun kapsamında yararlanılmayan vergi ve vergi dışı teşviklerden ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yararlandırılır.

Serbest bölgelerin gelir ve harcamaları:

Madde 7 – (Değişik: 20/6/2001-4684 s.k.) Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerden;

- a) Faaliyet ruhsatı ve izin belgesi karşılığı tahsil edilecek ücretler,
- b) **(Değişik: 13/1/2010-5946 s.k.)** Yurt dışından bölgeye getirilen malların CIF değeri üzerinden binde 1 ve bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değeri üzerinden binde 9 oranında, peşin olarak ödenecek ücretler,
- c) Serbest bölgeyi işleten gerçek veya tüzel kişilerle yapılacak sözleşmeler uyarınca tahsil edilecek tutarlar,
- d) Bölge faaliyetlerinden sağlanan diğer gelirler,

(Değişik paragraf: 14/7/2004-5217 s.k.) İlgili idare tarafından sözleşmeler gereği tüzel kişilere yapılan gelir payı aktarmaları düşüldükten sonra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak bir özel hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlardan ret ve iadeler düşüldükten sonra kalan tutar, Ekonomi Bakanlığı merkez ödemelerini yapan merkez saymanlığı hesabına yatırılır. Merkez saymanlık hesabına yatırılan meblağ bütçeye gelir kaydedilir.

(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2007-5623 s.k.) Serbest bölgelerde yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, tevsi ve kapasite artırmak amacıyla getirilen mallar, kullanıcının kendisine ait olmayan bakım ve onarım maksadıyla getirilen mallar, bölgelere geçici olarak getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, fason üretim amacıyla getirilen mallar, 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dışındaki kullanıcılar tarafından yurt dışından bölgeye getirilen ve/veya bölgeden Türkiye'ye çıkarılan mallar birinci fıkranın (b) bendi hükmü uyarınca bir ücrete tâbi tutulmaz. Ancak, bakım ve onarım ile fason üretimde yaratılan katma değer üzerinden ve 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dışındaki kullanıcılar tarafından yurt dışından getirilerek bölge içinde satılan mallardan bu ücret alınır. **(Ek cümle: 9/2/2017-6772 s.k.)** Ücrete tabi olarak yurt dışından getirilen mallar ile imalatçı kullanıcılar tarafından üretilen malların, bölge içinde satılması ve sonrasında Türkiye'ye çıkarılması hallerinde birinci fıkranın (b) bendi hükmü uyarınca ücret alınır.

(Ek fıkra: 9/2/2017-6772 s.k.) Cumhurbaşkanı stratejik, büyük ölçekli veya öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlara yönelik olarak bu maddede yer alan oranları bölge, sektör, faaliyet alanı veya yatırım türü itibarıyla sınırlı kadar indirmeye, farklılaştırmaya veya kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkilidir.

(Değişik son fıkra: 14/7/2004-5217 s.k.) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan özel hesabın işleyişine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ekonomi Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Gelirlerin zamanında yatırılmaması halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mal ve Hizmetler

Bölgedeki mallar:

Madde 8 – Serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret, dış ticaret rejimine tabidir. Serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz.

(Ek fıkra: 9/2/2017-6772 s.k.) Serbest bölgelerde faaliyette bulunan işletmelerde yatırım amaçlı olarak kullanılan makine ve ekipmanın bakım onarım ihtiyaçlarının Türkiye'nin diğer yerlerinde karşılanması, bölge faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdaların Türkiye'ye çıkarılması, Türkiye'nin diğer yerlerinde yapılacak film çekim faaliyetlerinde kullanılacak araç-gereç ve ekipmanın bölgeden geçici çıkışı ve benzeri özellik arz eden durumlarda vergi mükellefiyetine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, iş ve işlemlerin basitleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığınca ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenir.

(Değişik fıkra: 12/11/2008-5810 s.k.) Bedeli 5000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir.

Kambiyo ve hizmetler:

Madde 9 – Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır. Cumhurbaşkanı ödemelerin Türk Lirası olarak yapılmasına da karar verebilir.

Serbest bölgede gemi ve liman hizmetleri işletici tarafından yapılır veya kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek veya tüzelkişilere yaptırılır.

(Ek: 26/01/2023-7435 s.k.) Serbest bölgelerde, kullanıcıların ihtiyacı olan doğal gaz altyapısını kurmak ve işletmek, kamu kuruluşları ve özel kuruluşlardan doğal gazı satın alarak bölge içinde dağıtım ve satışını yapmak, işleticinin yetki ve sorumluluğundadır. İşleticinin izni olmaksızın doğal gaz ihtiyacı başka bir yerden karşılanamaz ve bu amaçla münferiden tesis kurulamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bölge içi doğal gaz dağıtım ve satışı nedeniyle kullanıcılardan tahsil edilecek bedele ilişkin üst limit Ticaret Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenlenir.

(Ek: 26/01/2023-7435 s.k.) İşleticinin talebi ve bölgede faaliyet gösteren doğal gaz dağıtım şirketinin kabulü halinde, doğal gaz dağıtım şirketleri serbest bölgeler içinde şebeke yatırımı yaparak veya yapılmış şebekeyi mülkiyeti ile birlikte devralarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından belirlenen koşullar çerçevesinde serbest bölge içinde doğal gaz dağıtım faaliyeti gerçekleştirebilir. Doğal gaza ilişkin faaliyetlerin işletici tarafından yürütüldüğü serbest bölgelerde, doğal gaz iletim ve dağıtım lisansı sahibi şirketlerin herhangi bir hak, yetki veya sorumluluğu bulunmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik

Çalışma ve sosyal güvenlik esasları:

Madde 10 – Serbest bölgelerde, faaliyet gösterecek işyerlerinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı personel çalıştırılabilir. Buna ait esaslar yönetmelikte belirlenir.

Serbest bölgelerde Türkiye Cumhuriyeti sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 11 – 21 Aralık 1953 tarihli ve 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Uygulanmayan hükümler:

Madde 12 – (Değişik: 12/11/2008-5810/6 md.) Serbest bölgelerde (...) 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanununun ölüm ve yangın halleri, kanalizasyonların inşaa ve tamiri ile içme, kullanma, endüstri suyunu sağlamaya ve gaz, su, elektrik sarfiyatını denetlemeye yönelik maddeleri dışında kalan hükümleri, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz. Ayrıca, 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Uygulama yönetmeliği:

Madde 13 – Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan konularla, serbest bölgelerde faaliyette bulunacak işleticilerin teşekkül tarzı, görev, yetki ve sorumlulukları, bu işleticilere ve kullanıcılara verilecek, faaliyet ruhsatları ve iptali, bunların sınai ve ticari sicillerinin tutulması, hesaba yapacakları ödemeler, serbest bölge ile ilgili faaliyetlerin tabi olacağı esaslar, bölgelere giriş için verilecek izin belgesi ile görev kartları, ikamet izni ve çalışma esasları ve serbest bölgelerin işletilmesine dair diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İşletme sözleşmelerinin yenilenmesi, değiştirilmesi ve süre uzatımı:

Ek Madde 1- (Ek: 9/2/2017-6772 s.k.) İşletme sözleşmesinin sona ermesinden önce, işletici tarafından işletme sözleşmesinde belirtilen taahhütlerin yerine getirilmiş olması ve Ekonomi Bakanlığının geleceğe yönelik yatırım taleplerinin kabul edilmesi halinde; 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki gelirlerin artırılması veya Ekonomi Bakanlığının mali yükümlülüklerinin azaltılması bakımından mevcut sözleşmelerdeki hükümler yeniden düzenlenmek suretiyle, sözleşme süresi Ekonomi Bakanlığınca belirlenen süreler itibarıyla uzatılabilir.

Birinci fıkrada yer alan şartların sağlanamaması veya sair nedenlerle işletme sözleşmesi sona erecek serbest bölgelerde, işletme izninin 49 yılı geçmemek üzere yeniden verilmesine ilişkin iş ve işlemlerde Ekonomi Bakanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunda düzenlenen usul ve esaslar kıyas yoluyla uygulanır. Bu usule göre belirlenecek kamu kurum veya kuruluşları ile yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilere, Cumhurbaşkanlığı kararı ile işletme izni verilebilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İkinci fıkra kapsamında yürütülen çalışmalar tamamlanıncaya kadar geçecek sürede iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütülür.

Yurt dışında bölgeler kurulması:

Ek Madde 2- (Ek: 9/2/2017-6772 s.k.) 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinde yer alan serbest bölgeler, özel bölgeler, dış ticaret merkezleri ve lojistik merkezlerin yurt dışında kurulacağı ülkeleri belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Bu bölgelerin, Türkiye’de yerleşik bir şirket eliyle kurulmasına ve işletilmesine Cumhurbaşkanlığına izin verilir.

Birinci fıkrada belirtilen bölgelerin kurulmasına, işletilmesine ve tasfiyesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Yurt dışında kurulan bölgelere Türkiye’de yerleşik şirketlerce yapılacak yatırımlara yönelik devlet yardımlarını belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Ek Madde 3 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703) Mevzuatta Serbest Bölgeler Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanlığına belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.

Ek Madde 4- (Ek: 4/11/2021-7341 s.k.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçici 2 nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, işleticilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, münhasıran alım satım veya depo işletmeciliği faaliyet

ruhsatı sahibi kullanıcılardan elde edilen kazançlar ile 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 1 – (Mülga: 3/8/2002-4771 s.k.)

Geçici Madde 2 – Bu Kanun bir serbest bölge için, o serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren uygulanır. Faaliyete geçiş tarihi ise, o serbest bölge alanını çevreleyen çit, kule ve kapı inşaatlarının tamamlanması ve bölge müdürlüğü, polis ve gümrük birimlerinin göreve başlaması suretiyle bölgenin resmen açılış tarihidir.

Geçici Madde 3 – (Ek: 29/1/2004–5084 s.k.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin;

a) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur.

b) Bu bölgelerde istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ruhsatlarında belirtilen süre 31.12.2008 tarihinden daha önceki bir tarihte sona eriyorsa, istisna uygulamasında ruhsatta yer alan sürenin bitiş tarihi dikkate alınır.

c) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

(Değişik ikinci fıkra: 12/11/2008-5810 s.k.) Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar;

a) Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin yurt dışına **(Ek: 28/7/2024-7524 s.k.)** satışından elde ettikleri kazançları ile serbest bölgelerde, bakım, onarım, montaj, demontaj, elleçleme, ayırıştırma, ambalajlama, etiketleme, test etme, depolama hizmeti alanlarında faaliyette bulunan ve hizmetin tamamını Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara veren hizmet işletmelerinin, söz konusu hizmetlere konu malların serbest bölgelerden Türkiye’ye herhangi bir şekilde girişi olmaksızın yabancı bir ülkeye gönderilmesi şartıyla bu hizmetlerden elde ettikleri kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca yapılacak tevkifata etkisi yoktur.⁽¹⁾

b) **(Değişik: 9/2/2017-6772 s.k.)** Bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az %85’ini yurt dışına ihraç eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu oranı %50’ye kadar indirmeye ve kanuni seviyesine kadar yükseltmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Cumhurbaşkanı bu yetkiyi, stratejik, büyük ölçekli veya öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlara yönelik olarak, bölge, sektör ya da faaliyet

alanı itibarıyla farklılaştırarak veya kademelendirerek kullanabilir. Yıllık satış tutarı bu oranın altında kalan mükelleflerden zamanında tahsil edilmeyen vergiler cezasız olarak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

c) Bu bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 4 – (Ek: 11/4/2007-5623 s.k.) (Mülga: 9/2/2017-6772 s.k.)

Geçici Madde 5 – (Ek: 12/11/2008-5810 s.k.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest bölgelerde faaliyet ruhsatı almış olan kullanıcılara kiralanan arazi, arsa ve binalardan Hazinesin mülkiyetinde bulunanların ruhsat ve kira süresi, Ekonomi Bakanlığınca 49 yıla kadar uzatılabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 6 – (Ek: 12/11/2008-5810 s.k.) Serbest bölgeler, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihe kadar, gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında, menşee hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

GEÇİCİ MADDE 7- (Ek: 26/01/2023-7435 s.k.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bölge içi doğal gaz şebekesi yatırımı işleticilerce yapılmış olan serbest bölgelerde, işleticilerin bölge içi doğal gaz dağıtım ve satış faaliyetleri, 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak devam eder. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bölge içi doğal gaz şebekesi yatırımı doğal gaz dağıtım şirketlerince yapılmış olan serbest bölgelerde, işleticilerin bölge içi doğal gaz dağıtım ve satış yetkisi doğal gaz dağıtım şirketlerine devredilmiş sayılır.

Yürürlük:

Madde 14 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 15 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

SERBEST BÖLGELER UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 10.03.1993

Resmî Gazete Sayısı: 21520

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Kısaltmalar ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (Değişik: RG-17/08/2002-24849)

Bu Yönetmeliğin amacı; Serbest Bölgelerin kurulması, yönetilmesi, işletilmesi ve 3218 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile oluşturulan Özel Hesabı'nın tahsilat ve harcama esasları ile bu Özel Hesaba ilişkin diğer hususları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (Değişik: RG-22/4/2010-27560)

Bu Yönetmelik,

- a) Serbest Bölgelerin yönetilmesi ve işletilmesine dair hususları,
 - b) Serbest Bölgeler ile ilgili faaliyetlerin tabi olacağı esasları,
 - c) Faaliyet Ruhsatının verilmesi veya iptali ile kullanıcıların sınai ve ticari kayıtlarının tutulmasını,
 - d) Serbest bölgelere giriş, çıkış ve serbest bölgede ikamet ile ilgili hususları,
 - e) Serbest bölgelerdeki çalışma esaslarını,
 - f) Özel hesaba yapılacak ödemeler ve gelirlerin tahsilatının tabi olacağı esasları
 - g) Serbest Bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkiline ilişkin esasları,
 - h) Serbest Bölge Müdürlüklerinin çalışma usul ve esaslarını,
 - i) 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun Yönetmelik ile düzenlenmesini öngördüğü diğer hususları,
- kapsar.

Bu Yönetmelikte yer alan hususlara ilişkin tebliğ ve genelgeler çıkarmaya, Yönetmelik metninde sözü edilen izinleri ve talimatları vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya, gerekli görülecek önlemleri almaya ve bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla elektronik ortamda yapılan işlemlerde ortaya çıkabilecek teknik düzeydeki aksaklıklar nedeniyle uygulamada yaşanabilecek sorunları gidermeye (Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109) Bakanlık yetkilidir.

Dayanak

Madde 3 – (Başlığı ile Birlikte Değişik: RG-25/4/2020-31109) Bu Yönetmelik, 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 7 nci, 10 uncu, 13 üncü, ek 1 inci , ek 5 inci (Ek: RG-9/2/2023-32099) ve geçici 5 inci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 450 nci ve 508 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (Başlığı ile Birlikte Değişik: RG-25/4/2020-31109) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Açık Alan Kullanma Belgesi: Serbest Bölgede sınırlı süreli açık alan kullanımına izin verme belgesini,
- b) Araç Giriş Kartı: Bölge Müdürlüğünün uygun görüşüne istinaden işletici veya B.K.İ. tarafından, bölgede faaliyet gösteren Kullanıcılar ile Giriş İzin Belgesi veya Görev Kartı olanlar için düzenlenen kartı,
- c) Bağımsız Denetim Kuruluşu: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetim yapmakla yetkilendirilen, ortakları yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensuplarından oluşan sermaye şirketlerini,
- ç) Bakan: Ticaret Bakanını,
- d) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- e) Bölge: Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yer ve sınırları belirlenen Serbest Bölgeyi,
- f) Bölge Kurucu ve İşleticisi (B.K.İ.): Yeni bir serbest bölge kurulması için gerekli olan yatırımları ya da mevcut bir serbest bölgenin altyapısının yenilenmesi, iyileştirilmesi veya bölgede ihtiyaç duyulan yeni yatırımları, Bakanlık ile akdedilecek sözleşmelerle belirlenecek yatırım taahhütleri kapsamında yapmak ve bu bölgeyi işletmek üzere Cumhurbaşkanınca yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişilerini,
- g) Bölge Müdürlüğü: Serbest bölge müdürlüklerini,
- ğ) Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca alım-satım konusu yapılan, efektif dâhil yabancı paralar ile ödemeyi sağlayan her nevi hesap, belge ve vasıtaları,
- h) Faaliyet Ruhsatı: Serbest Bölgede faaliyette bulunma ruhsatını,
- ı) Finansal Raporlama Çerçevesi: Başvuru sahibinin, 26/3/2018 tarihli ve 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Kararı uyarınca bağımsız denetime tabi olması durumunda; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu düzenlemelerine göre uyguladığı Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) veya Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını (BOBİ FRS), bunlar dışında kalan ve isteğe bağlı olarak TFRS veya BOBİ FRS uygulamayan başvuru sahipleri için ise ilgili mevzuatında belirlenen hususları,
- i) **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** Genel Müdür: Serbest Bölgeler Genel Müdürünü,
- j) **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** Genel Müdürlük: Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünü,
- k) Giriş İzin Belgesi: Faaliyet Ruhsatı ve Depo Kullanma Belgesi alan gerçek veya tüzel kişiler ve bunların temsilcisi, görevlisi ve işçileri ile bölgede her türlü iş veya işlemlerini yürüten kişiler için düzenlenen belgeyi,
- l) Görev Kartı: Bölge Müdürlüğü ile diğer kamu kurumu birimlerinde ve işletici veya B.K.İ. nezdinde çalışan görevliler için düzenlenen belgeyi,
- m) İşletici: Serbest Bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşunu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişileri,
- n) Kanun: 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununu,
- o) Kullanıcı: Faaliyet Ruhsatı alan ve Serbest Bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzel kişiyi,

ö) Özel Hesap: Serbest Bölge gelirlerinin toplandığı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan özel hesabı,

p) Özel İzin Belgesi: Serbest Bölgeye iş görüşmesi, ziyaret ve benzerleri gibi kısa süreli, süreklilik arz etmeyen girişler için verilen belgeyi,

r) Tarife: Serbest Bölgede faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilere verilen yer ve hizmet ücretlerini gösterir tarifeyi,

s) Ziyaretçi Araç Giriş Kartı: Süreklilik arz etmeyen günlük araç giriş ve çıkışlarında kullanılan, Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen kartı, ifade eder.

Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu

MADDE 4/A – (Ek: RG-22/4/2010-27560) Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu; Dış Ticaret Müsteşarlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünden sorumlu Müsteşar Yardımcısının başkanlığında, Serbest Bölgeler Genel Müdürü, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı, Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürü, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürü, Denizcilik Müsteşarlığı Deniz Ulaştırması Genel Müdürü, Gemi İnşa ve Tersaneler Genel Müdürü, Deniz Ticareti Genel Müdürü, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Temsilcisi, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkan Yardımcısı, Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkan Vekili ile TOBB Türkiye Serbest Bölgeleri Sektör Meclisi Başkanından oluşur.

Kurul, Başkanın daveti ile yılda en az bir defa toplanır. Gerekğinde ilgili diğer kurum ve kuruluşlardan da katılımcı davet edilir. Kurulun sekreteryasını Genel Müdürlük yapar.

Kurul; genel olarak bölgelerde yapılan faaliyetleri değerlendirir, bölgelerin geliştirilmesine ve sorunların çözümüne ilişkin stratejileri belirler ve önerilerde bulunur. Buna ilişkin kararlar toplantı tutanağı haline getirilerek kurul üyelerinin imzasına açılır ve Genel Müdürlüğe iletilir

İKİNCİ KISIM

SERBEST BÖLGELER KOORDİNASYON KURULU, BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ VE BÖLGELERİN DÜZENLENMESİ¹

BİRİNCİ BÖLÜM

Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu, Bölge Müdürlükleri, Bölgelerin Sınırları, Alt ve Üstyapı Tesisleri ve Bunların Korunması²

Serbest Bölge Müdürlüklerinin Görev ve Yetkileri

¹ Değişik başlık: RG-22/4/2010-27560

² Değişik başlık: RG-22/4/2010-27560

Madde 5 — (Başlığıyla birlikte değişik: RG-03/05/2005-25804) (Değişik fıkra: RG-25/4/2020-31109) Serbest bölge müdürlükleri, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 465 inci maddesi uyarınca doğrudan Bakanlığa bağlıdır.

Serbest Bölge Müdürlüklerinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Bölge arazisinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili bütün ruhsatları vermek,
- b) Serbest Bölge gelirlerinin özel hesaba yatırılmasını temin etmek, bu amaçla bankalar nezdinde hesaplar açmak ve buna ilişkin diğer işlemleri gerçekleştirmek,
- c) Bölgede gümrük, güvenlik, çalışma, sosyal güvenlik, liman, haberleşme ve sağlık hizmetleri gibi konularda kamuyu ilgilendiren görevlerin yerine getirilmesi için koordinasyonu temin etmek,
- d) İşletici veya Bölge Kurucu-İşleticisi ile akdedilen işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi ile İşletici veya Bölge Kurucu-İşleticisi ve kullanıcılar, kamu ve özel kuruluşlar arasında yapılan sözleşmelerin hükümleri uyarınca yürütülen işleri gözetmek ve denetlemek,
- e) İşletici veya Bölge Kurucu-İşleticisi tarafından hazırlanan hizmet, kira ve/veya satış tarifelerinin düzenlenmesini temin etmek,
- f) Giriş izin belgeleri ile özel izin belgelerini vermek,
- g) Faaliyet ruhsatı müracaatı uygun görülen kişilerin yapmış olduğu kira ve satış sözleşmelerini onaylamak,
- h) Bölge faaliyetlerini değerlendirmek ve yıl içindeki faaliyetlerin sonuçlarını yıllık faaliyet ve hesap raporlarını özel hesap gelirlerini gösterir tablolar hazırlayarak ekleri ile beraber gerekli açıklamaları yaparak Genel Müdürlüğe bildirmek,
- i) Faaliyet ruhsatı iptal edilen veya süresi sona eren firmaların iş yerlerinde bulunan demirbaş ve ticari emtianın Yönetmelikle belirlenen sürede bölge dışına çıkarılmasını sağlamak,
- j) Yönetmelikle belirlenen diğer görevleri yerine getirmektir.

Bölge Müdürü, Yönetmelikte belirtilen görevlerin yerine getirilmesi ve işlemlerin mevzuata uygun olarak yürütülmesi için gerekli her türlü tedbiri alır. Bu görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili her türlü gözetim, denetim ve uygulamadan sorumludur.

Bölgenin Sınırları

Madde 6- (Değişik: RG-9/2/2023-32099) Bölgenin sınırları, bölgenin kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararında belirtilen sınırlardır.

Bölge ve Bölge dışındaki liman rıhtımlarına yanaşarak veya deniz yoluyla lash ve limbo yapmak suretiyle Bölgeye mal getiren ve götüren gemilerin ve deniz araçlarının, Liman Başkanlığı ve/veya Liman İşletme Müdürlüğüne belirlenen rıhtım veya yerlerde işgal ettikleri deniz alanları ile bu yerlerden malların Bölgeye getirilip götürülmesi için takip edilen yol, gümrük işlemlerinin yapılması açısından, Gümrük İdaresinin gözetiminde olması şartıyla serbest bölge kabul edilir.

Altyapı Tesisleri

Madde 7-(Değişik: RG-17/08/2002-24849) Bölgede drenaj, kanalizasyon, arıtma tesisi, yol, su, elektrik, haberleşme tesisleri gibi altyapı tesisleriyle Bölge sınırları, kantar, kaçak eşya ambarı, giriş-çıkış kapıları ve sair bina ve tesisler, ilgili yatırımcı bakanlıklarca inşa ettirilebileceği gibi, İşletici veya B.K.İ.'ne de yaptırılabilir.

Kamuya ait liman, havaalanı ve sair tesisler dahilinde serbest bölge kurulması halinde altyapı için gerekli iş ve işlemler, Genel Müdürlük tarafından, ilgili kurum ve kuruluşlarla da gerekli koordinasyon sağlanarak ve uygun görüşleri alınarak, ihtiyaç duyulan yapı ve tesisler hizmete hazır hale getirilir.

Bölgenin B.K.İ. tarafından kurulup ve işletilmesi halinde B.K.İ., **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık ile akdettiği "Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi"nde belirlenen şartlar çerçevesinde; Bölge için tahsis edilen arazide faaliyetlerin yürütülmesi için çalışma üniteleri ve diğer kapalı işyeri inşaatını ve Bölgedeki altyapı ile bu altyapının Bölge dışındaki altyapıyla bütünleşmesini sağlayacak inşaatları faaliyet ruhsatının verilmesinden itibaren sözleşmesinde belirtilen süre içinde tamamlamakla, Bölgeyi yurtiçinde ve yurtdışında tanıtmakla, işyeri talebinde bulunan müteşebbislere kapalı işyerlerini kiralamakla, Bölge özel arazi üzerinde kurulduğu takdirde talep halinde satmakla, satılan açık arazilerin altyapısını arazi bedelleri tahsil olununcaya kadar inşa etmekle, arazilerde Kullanıcı binalarının yaptırılmasını takip etmekle ve Bölgenin kuruluş ve işletmesi ile ilgili diğer işleri tamamlamakla, yükümlüdür.

Üstyapı Tesisleri

Madde 8- (Değişik: RG-27/03/2001-24355) Bölge için tahsis edilen Hazineye veya mülkiyeti bir kamu kuruluşuna ait arazi Genel Müdürlük tarafından üzerine üst yapı yapılmak üzere İşletici veya B.K.İ.'ne bir sözleşme ile tamamen veya kısmen kiralanabileceği gibi, faaliyet ruhsatı verilmesi uygun bulunan gerçek veya tüzel kişilere de bir sözleşme ile kiralanabilir.

Bölgedeki bina ve tesisler; işletici veya B.K.İ.'nin yanında, kullanıcılar tarafından da yaptırılabilir. Söz konusu bina ve tesisler diğer kullanıcılara kiraya verilebilir, devredilebilir veya mülkiyeti B.K.İ. ya da kullanıcılara ait olması durumunda satılabilir.

(Ek fıkra: RG-25/4/2020-31109) 25 inci maddenin (b) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla, işletici veya B.K.İ., sahibi bulunduğu faaliyet ruhsatları kapsamında kullanmak üzere, Hazineye ait arazi, bina veya tesisleri Bölge Müdürlüğünden kiralayabilir. Hazineye ait arazi, bina veya tesislerin işletici veya B.K.İ. tarafından kiralanması ve uygulanacak tarifeyle ilişkin hususlar işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmelerinde ayrıca düzenlenir.

(Değişik fıkra: RG-22/4/2010-27560) İnşaat aşamasındaki tüm onay ve denetim işleri Bölge Müdürlüğü tarafından yapılır. Söz konusu onay ve kontrollük hizmetleri Bölge Müdürlüğünce İşletici veya B.K.İ.'ye de yaptırılabilir. Ancak, özellik arz eden tesislerin inşaat projeleri Genel Müdürlüğün uygun görüşüne istinaden Bölge Müdürlüğünce onaylanır.

Faaliyet ruhsatı verilmesi uygun görülenler, İşletici veya B.K.İ. ile kira veya satış sözleşmesi yaparlar, Bölge Müdürlüğünce onaylanan bu sözleşmeyi müteakiben Genel Müdürlükçe faaliyet ruhsatı düzenlendikten sonra, bölgede yatırım faaliyetine başlayabilirler. Bina veya tesis yaptıracak kullanıcılar, projelerini hazırlayıp üst yapı taahhütlerini yerine getirdikten sonra "İskan Ruhsatı" almak üzere Bölge Müdürlüğüne başvururlar. İskan ruhsatının verilmesiyle yatırım aşaması tamamlanarak işletme dönemine geçilmiş olur.

Faaliyet ruhsatı müracaat formunda belirtilen proje ve inşaatın, belirtilen süreler içerisinde tamamlanması gerekir. Bu süreler faaliyet ruhsatında belirtilen işletme süresine ilave edilir. Ancak, proje ve inşaatın kabul edilebilir zorunlu nedenlerle süresi

içerisinde tamamlanamaması halinde 54 üncü madde hükmüne istinaden ek süre verilebilir. Ek süreler faaliyet ruhsatı süresine ilave edilmez.

Kullanıcılar, kiralanan veya satın alınan arazide inşa edilecek bina veya tesisin inşaatı tamamlanmadan (iskan ruhsatı almadan) Bölge Müdürlüğünden “Geçici İskan Ruhsatı” alarak binalarında veya kiraladıkları bir başka işyerinde ticari faaliyete başlayabilirler. Bu takdirde geçici iskan ruhsatı aldıkları veya kapalı alan kiraladıkları tarihte işletme dönemi başlamış kabul edilir.

Açık alan kiralananarak yapılan üst yapılar ilk kullanıcıya tanınan faaliyet ruhsatı süresini aşmamak kaydıyla Genel Müdürlüğün uygun göreceği diğer bir kullanıcıya devredilebilir.

(Değişik: RG-9/2/2023-32099) Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerde İşletici, B.K.İ. ve kullanıcılar tarafından inşa ettirilen bina ve tesisler, Faaliyet Ruhsatı süresinin sona ermesi veya Faaliyet Ruhsatının iptali halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal eder. Aynı üstyapıda birden fazla Faaliyet Ruhsatı ile faaliyet gösterilmesi halinde Hazineye intikal, üstyapının bağlı olduğu Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali ile gerçekleşir. Hazineye intikal eden bina ve tesisler Bakanlığın tasarrufuna geçer. Söz konusu bina ve tesislerin kullanılır halde devredilmesi esastır. İşletici/B.K.İ. ile Bölge Müdürlüğü bu hususta gerekli tedbirleri birlikte alırlar.

(Ek fıkra: RG-25/4/2020-31109) Kullanıcılar, Hazineye intikal eden üstyapıları ruhsat süresince toplu bir bedel karşılığında kullanabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar ile bölgedeki üstyapıların, yenisi yapılmak üzere yıkılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlanır.

(Ek fıkra: RG-22/4/2010-27560) Kanun hükümleri uyarınca, serbest bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcı kullanıcılar lehine, serbest bölge sınırları içerisinde bulunan Hazinesinin özel mülkiyetindeki arazi, arsa ve binalar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilmesi ve devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde ise aynı süre ile kullanma izni verilmesi mümkündür. Bu işlemlere ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık tarafından ortaklaşa hazırlanacak ve **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

(Ek fıkra: RG-26/01/2007-26415) Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerde, hazine arazisi kiralamak suretiyle üzerine üst yapı tesis eden kullanıcılara, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna göre satış yapılabilir.

(Ek fıkra: RG-26/01/2007-26415) Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerde satın almış olduğu arazide yaptırdığı iş yerinde faaliyette bulunan kullanıcılar, faaliyet ruhsat sürelerinin bitiminde yeni bir faaliyet ruhsatı alabilirler. Bu kullanıcılar, faaliyetlerine son vermeleri veya faaliyet ruhsatlarının **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlıkça iptal edilmesi halinde arazileri ile üzerindeki bina ve tesislerini Genel Müdürlüğün uygun göreceği diğer gerçek veya tüzel kişilere satabilirler.

Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde, kiraladığı arazi üzerinde bina ve tesis yaptıran kullanıcıların faaliyet ruhsat sürelerinin bitiminde, arazi kira sözleşmesinde üst yapıların devri için belirtilen süreyi aşmamak kaydıyla adlarına yeni bir ruhsat düzenlenebilir. Kira sözleşmesinde belirtilen bu sürenin sona ermesi halinde inşa ettirilen bina ve tesisler B.K.İ.’ye intikal eder. Bu kullanıcılar, faaliyet ruhsatı süresi içinde faaliyetlerine son vermeleri veya faaliyet ruhsatlarının iptali halinde bina ve

tesislerinin kullanım hakkını sözleşme süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğün uygun göreceği bir gerçek veya tüzel kişiye devredebilirler. Aksi takdirde, bina ve tesisler B.K.İ.'ye intikal eder.

Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde satın aldığı arazide yaptırdığı işyerinde faaliyette bulunan kullanıcılar, faaliyet ruhsat sürelerinin bitiminde yeni bir faaliyet ruhsatı alabilirler. Bu kullanıcılar, faaliyetlerine son verilmesi veya faaliyet ruhsatlarının iptal edilmesi halinde arazileri ile üzerindeki bina ve tesislerini Genel Müdürlüğün uygun göreceği diğer bir gerçek veya tüzel kişiye satabilirler.

(Değişik cümle: RG-25/4/2020-31109) Bölgede inşa edilecek üstyapıların tabi olacağı yapı ve inşa esasları ile bölge arazisinin kullanımına ilişkin mekânsal yönetim planları her bölge için Genel Müdürlükçe belirlenir. Bölge faaliyete geçmeden önce inşa edilecek üst yapılara ilişkin projeler Genel Müdürlükçe onaylanır.

Yapı ve Tesislerin Korunması

Madde 9- Bölge Müdürleri, Bölgenin alt ve üstyapı tesisleri ile sınırlarının korunması ve değişikliklerin devamlı gözetim ve denetimi altında yapılmasını ve teslim alınmasını sağlamakla yükümlüdürler. Kullanıcıların tasarruflarında bulundukları yer ve tesislerin kullanılır halde geri teslim edilmesi ve gerekiyorsa eski durumuna getirilmeleri maksadıyla Bölge Müdürlüğü tarafından belirlenecek olan tazminatın tahsili için İşletici veya B.K.İ. ile Bölge Müdürlüğü gerekli tedbirleri birlikte alırlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Faaliyet Konuları, Faaliyet Ruhsatı, Sınai ve Ticari Kayıtlar, Bölgeye Giriş ve Çıkışlar³

Bölgelerdeki Faaliyet Konuları

Madde 10- Serbest Bölgelerde, Yüksek Planlama Kurulu'nca (Y.P.K.) uygun görülecek her türlü sınai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetler yapılabilir.

Faaliyet Ruhsatının Verilmesi

Madde 11- (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Bölgede faaliyette bulunmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, "Faaliyet Ruhsatı" almak için "Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu"nu Bölge Müdürlüğüne doğrudan teslim edebilecekleri gibi taahhütlü olarak posta yoluyla da gönderebilir. "Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu"nun doldurulup yukarıda belirtilen şekilde verilmesi ve Faaliyet Ruhsatı müracaat ücretinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Serbest Bölgeler Özel Hesabına yatırılmasıyla müracaat yapılmış olur.

Bölge Müdürlüğü; İşletici veya B.K.İ.'nin görüşünü aldıktan sonra, "Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu"nu kendi görüşüyle birlikte Genel Müdürlüğe intikal ettirir.

Genel Müdürlükçe müracaatın değerlendirilmesi sonucunda "Faaliyet Ruhsatı" verilmesi uygun görülenlere, bu durum yazılı olarak bildirilir ve faaliyetini sürdüreceği işyerinin teminin yönelik olarak yapılacak sözleşmenin bir örneği ile gerekli diğer belgeleri Genel Müdürlüğe iletmesi için 30 günlük süre tanınır. Söz konusu belgelerin intikalini müteakip Genel Müdürlükçe "Faaliyet Ruhsatı"

³ Değişik başlık: RG-22/4/2010-27560

düzenlenir. Belgelerin süresi içerisinde gönderilmemesi halinde “Faaliyet Ruhsatı” alma hakkı kaybedilir, dosya işlemiden kaldırılır ve müracaat ücreti Özel Hesaba irat kaydedilir.

Müracaatın değerlendirilmesi sonucunda “Faaliyet Ruhsatı” verilmesi uygun bulunmayanlara bu durum yazılı olarak bildirilir ve yatırılan müracaat ücreti iade edilir.

Müracaat değerlendirme kriterleri, süre ve ücretlere dair hususlar da dahil olmak üzere, “Faaliyet Ruhsatı” ve diğer izin belgelerine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak tebliğ/genelgelerle düzenlenir.

Kullanıcıların sınai ve ticari kayıtları

MADDE 12 – (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-22/4/2010-27560) Kendilerine “Faaliyet Ruhsatı” verilen gerçek veya tüzel kişiler, faaliyete başlamadan önce, Bölge Müdürlüğü tarafından Firma Bilgileri Kayıt Defterine kaydedilir. Yapılan kayıtta, ruhsatta bulunan bilgiler ile ilgilinin icra edeceği mesleki ve ticari faaliyet dalı aynen işlenir ve ilgiliye bir firma kayıt numarası verilir. Kullanıcı, mesleki veya ticari faaliyetinde herhangi bir değişiklik olduğunda, bu durumu Bölge Müdürlüğüne bildirmek ve bu tür değişiklikleri Firma Bilgileri Kayıt Defterine işletmek zorundadır.

Birinci fıkrada düzenlenen kayıt işlemleri bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla da yapılabilir.

Bölgeye giriş-çıkış için gerekli belgeler

Madde 13 – (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-22/4/2010-27560) Bölgeye giriş ve çıkışlar Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Giriş İzin Belgesi”, “Görev Kartı” ve Bölge Müdürlüğünün uygun görüşüne istinaden İşletici veya B.K.İ. tarafından düzenlenen “Araç Giriş Kartı” ile yapılır.

“Giriş İzin Belgesi”, “Görev Kartı” ve “Araç Giriş Kartı” verilenlerin listesi müteakiben, Serbest Bölge ilgili emniyet ve gümrük birimlerine yazılı olarak bildirilir.

Süreklilik arz etmeyen günlük giriş ve çıkışlarda ise yine Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Özel İzin Belgesi” ve “Ziyaretçi Araç Giriş Kartı” kullanılır. Söz konusu kısa süreli belgeler, bölge giriş ve çıkış kapılarında İşletici veya B.K.İ. görevlileri tarafından verilir.

Bu belgelere ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak tebliğ/genelgelerle düzenlenir.

Faaliyetin Geçici Olarak Durdurulması ve Faaliyet Ruhsatının İptali

Madde 14 — (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Kullanıcıların faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması ve faaliyet ruhsatının iptaline ilişkin esaslar şunlardır:

a) Aşağıda belirtilen hallerde, Bölge Müdürlüğünce Kullanıcının Serbest Bölgeden mal çıkışlarına ve bölge içi mal satışlarına ilişkin Serbest Bölge İşlem Formları bir ay süreyle işleme konulmaz. Ancak, kullanıcı tarafından bir aylık süre dolmadan önce bu hususların düzeltilmesi halinde Bölge Müdürlüğünce işlem formları tekrar işleme konulur.

1) Yönetmelik hükümleri uyarınca verilmesi gereken belgeler ile Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüğünce istenilen bilgi ve belgelerin zamanında verilmemesi veya yanlış bilgi verilmesi,

2) Kullanıcı, yetkili temsilcisi veya görevlileri tarafından bölge tesis, araç-gereç ve ekipmanlarına, çevreye veya diğer kullanıcılara zarar verildiğinin tespit edilmesi ve

Bölge Müdürlüğünce yapılan uyarıya rağmen bu durumun düzeltilmemesi ve/veya zararın tazmin edilmemesi,

3) Kullanıcının İşletici veya B.K.İ. ile Bölge İşleticiliği Ruhsatı kapsamında yaptığı kira ve/veya satış sözleşmesi hükümlerine uymadığının tespit edilmesi,

4) Yazılı talimatlara uyulmadığının veya bölge düzenini bozucu davranışlarda bulunulduğunun tespit edilmesi,

5) Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formunda beyan ve taahhüt edilen hususlarda meydana gelen değişikliklerin bildirilmemesi.

b) Mevzuata aykırı olarak bölgeye mal getirildiğinin, bölgeden mal çıkarıldığının tespiti veya re'sen yapılacak stok sayımında Bölge Müdürlüğü kayıtları ile Kullanıcının mevcut stokları arasında, mal kalemi bazında miktarı % 5'i geçmeyen sebebi açıklanamayan eksiklik veya fazlalığın tespiti halinde, Kullanıcının bölgeden mal çıkışlarına ve bölge içi mal satışlarına ilişkin Serbest Bölge İşlem Formları 3 ay süreyle işleme konulmaz. Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

c) Aşağıda belirtilen hallerde, yapılacak değerlendirme neticesinde, gerek görülmesi durumunda Faaliyet Ruhsatı Genel Müdürlük tarafından iptal edilir ve Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

1) (a) bendinde belirtilen süre sonunda, aykırı işleme devam edildiğinin veya aynı bendin birden çok sayıya ihlal edildiğinin Bölge Müdürlüğünce düzenlenecek tutanakla tespit edilmesi,

2) Mücbir sebep halleri hariç 3 yıl süreyle hiçbir faaliyette bulunulmadığının Bölge Müdürlüğünce tutanakla tespit edilmesi,

3) Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formunda beyan ve taahhüt edilen hususlara uyulmaması veya beyan edilen hususların gerçek dışı olduğunun sonradan yapılan inceleme ve denetimler sonucu tespit edilmesi,

4) Serbest bölgede faaliyette bulunulmasının kamu yararı, kamu düzeni ve/veya kamu güvenliğine aykırı olduğuna dair bulgu ve bilgiye erişilmesi,

5) Kanun, yönetmelik, tebliğ ve genelge hükümlerine uyulmadığının tespit edilmesi.

d) Aşağıda belirtilen hallerde Faaliyet Ruhsatı hiçbir uyarıya gerek kalmaksızın Genel Müdürlükçe iptal edilir ve Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

1) Mevzuata aykırı olarak bölgeye mal getirildiğinin, bölgeden mal çıkarıldığının tespitini müteakip veya re'sen yapılacak stok sayımında Bölge Müdürlüğü kayıtları ile Kullanıcının mevcut stokları arasında, mal kalemi bazında miktarı % 5'ten fazla sebebi açıklanamayan eksiklik veya fazlalığın tespiti,

2) Bölge dışındaki faaliyetler nedeniyle elde edilen kazanç ve iratların, bölgede elde edilmiş kazanç ve iratlar gibi gösterilerek muhasebe kayıtlarının birleştirilmesi ve/veya bu amaçla sahte veya muhteviyatı yanıltıcı belge kullanılması suretiyle vergi kaçırıldığının belirlenmesi,

3) (b) bendinde belirtilen işlemin tekrarı.

Bu maddede düzenlenen idari müeyyideler, diğer mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilen işlemler ile bu işlemlerin sonuçlarına bakılmaksızın uygulanır.

Faaliyet ruhsatında belirtilen sürenin sona ermesi veya ruhsatları yukarıdaki nedenlerle iptal edilmiş olmasına rağmen faaliyetine devam etme girişiminde

bulunanların malları bölgeye alınmaz. Bölgedeki malları bu Yönetmeliğin 52 nci maddesine göre tasfiye işlemine tabi tutulur.

Giriş İzin Belgesi, Özel İzin Belgesi ve Araç Giriş Kartının İptali

Madde 15- (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-22/4/2010-27560) Aşağıda belirtilen kişilerin “Giriş İzin Belgesi” ve “Araç Giriş Kartı” Bölge Müdürlüğünce iptal edilir ve durum ilgililere tebliğ edilerek, Serbest Bölge ilgili emniyet ve gümrük birimleri takip eden işgünü mesai saati sonuna kadar yazılı olarak bilgilendirilir.

a) Faaliyet Ruhsatı süresi sona erenler ve Faaliyet Ruhsatı iptal edilenler ile yanlarında çalışanlar,

b) “Giriş İzin Belgesi” ve “Araç Giriş Kartı” olup da 14 üncü maddede belirtilen davranışlarda bulunanlardan bu davranışları Bölge Müdürlüğünce düzenlenen bir tutanakla tespit edilenler,

c) Kullanıcılar tarafından işlerine son verilen çalışanlar,

Yukarıdaki fıkrada belirtilen iptal hallerinin “Özel İzin Belgesi” ve “Ziyaretçi Araç Giriş Kartı” taşıyanlarda görülmesi durumunda, görevlilerce belge ve kart geri alınır.

Kullanıcılar, yanlarında çalışanların işlerine son vermeleri halinde, durumu aynı gün içinde Bölge Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. Birinci fıkranın (b) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla, işine son verilen çalışanların bölgede yeni bir iş bulmaları ve belge sürelerinin de dolmamış olması halinde söz konusu belgeleri, gerekli değişiklik işlemlerinin tescilinden sonra iade edilir.

“Giriş İzin Belgesi” iptal edilen veya “Özel İzin Belgesi” ile “Ziyaretçi Araç Giriş Kartı” geri alınan kişiler, polis ve gümrük muhafaza görevlileri tarafından Bölge dışına çıkarılır ve bu kişilerin yanlarında bulunan gümrüğe tabi eşyaları gümrük mevzuatına ve Bölgede bulunan malları da Yönetmeliğin 52 nci maddesi hükümlerine göre işleme tabi tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bölge Güvenliğinin Sağlanması ve Çalışma Esasları

Güvenlik

Madde 16- Bölge Müdürleri, Bölge güvenliği ile ilgili taleplerini, Valiliğe intikal ettirmekle yükümlüdürler. Valiler, Bölgede asayiş hizmetlerinin polis tarafından yerine getirilmesi için, özel tedbirler alınması ve Bölge sınırlarında, giriş-çıkış kapılarında yeterli sayıda polis ve gümrük muhafaza görevlileri bulundurmak suretiyle Bölgenin güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.

(Ek fıkra: RG-22/4/2010-27560) Bölgede faaliyetlerin başlaması için Bölge sınırlarında mevzuata aykırı eşya hareketini önleyecek şekilde, İşletici veya B.K.İ. tarafından, gerekli tedbirlerin alındığının Gümrük Muhafaza Müdürlüğünce tespit edilmesi gerekir. Gümrük Muhafaza Müdürlüğü sınırların korunması için gerekli fiziki tedbirlerin alınmasını Bölge Müdürlüğünden isteyebilir.

(Değişik son fıkra: RG-22/4/2010-27560) Bölgede faaliyet gösteren Kullanıcılar, faaliyet gösterdikleri bina ve tesisleri korumak için gerekli güvenlik önlemlerini almakla yükümlüdür.

Çalışma Esasları

Madde 17- Kullanıcılar ve bunların Bölgedeki işyerleri ile bu işyerlerinde çalışanlar, Bölge Müdürlüklerinin gözetim ve denetiminde, Türkiye Cumhuriyeti çalışma mevzuatı hükümlerine tabi tutulurlar.

Türkiye sınırları içindeki işyerleri için öngörülen asgari ücret ve fazla çalışma esasları, B.K.İ. veya İşletici ile Kullanıcıların işyerleri için de uygulanır.

Bölgede çalışanlar ile işverenler arasında yapılan "İş Akdi" üç nüsha olarak düzenlenir ve bir nüshası Bölge Müdürlüğüne verilir.

(Ek fıkra: RG-22/4/2010-27560) Kullanıcıların Bölge faaliyetleri, Çalışma Mevzuatı hükümleri çerçevesinde asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurularak yürütülebilir. Alt işverenin Kullanıcı olması şartı aranmaz. Kullanıcı olmayan alt işveren ve çalışanlarının da Bölgenin çalışma ve güvenlik esaslarına uyması gerekir.

(Ek fıkra: RG-22/4/2010-27560) Kullanıcılar, alt işveren çalışanları da dahil olmak üzere, yanlarında çalıştırdıkları kişilerin Yönetmeliğe aykırı davranışlarından ve çalışma esnasında üçüncü şahıslara veya Bölgeye verdikleri zararlardan müteselsilen sorumludur. Alt işverenin de Kullanıcı olması durumunda bu fıkra hükümleri asıl işveren bakımından uygulanır.

Bu maddenin uygulaması ile ilgili şekil ve usullere ilişkin esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak tebliğ/genelgelerle düzenlenir.

Yabancıların Bölgede Çalışması

Madde 18- (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-22/4/2010-27560) Kullanıcılar, Bölgede çalıştırma ihtiyacı duydukları yabancı yönetici ve nitelikli personel için Yabancı Personel Çalışma Belgesi almak zorundadır. Yabancı Personel Çalışma Belgesi müracaatı, matbu form ve eklerinin doldurulup imzalanması suretiyle Bölge Müdürlüğüne yapılır.

Bölge Müdürlüğüne Genel Müdürlüğe iletilen müracaatın uygun görülmesi halinde Yabancı Personel Çalışma Belgesi düzenlenir.

Yabancı Personel Çalışma Belgesi düzenlenen kişi hakkında, Genel Müdürlük tarafından ilgili merciler nezdinde gerekli bilgilendirme yapılır. Söz konusu Belge, Türkiye'de ikamete ilişkin izin ile birlikte geçerlidir.

Yabancı Personel Çalışma Belgesine ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak tebliğ/genelgelerle düzenlenir.

İkamet İzni/Gece Çalışma İzni

Madde 19- Bölgede ikamet yasaktır. Ancak, güvenliğin sağlanması için Bölgenin kontrol ve korunmasıyla görevlendirilmiş olan güvenlik, gümrük muhafaza ve koruma görevlilerinin, keza yaptıkları işlerin mahiyeti gereği Bölgede ikamet zorunda bulunanlar ile Bölgede işgünü takip eden gece de çalışmak zorunda bulunanların ikamet/gece çalışma izinleri, güvenlik ve gümrük idaresine yazılı bilgi verilmek suretiyle, Bölge Müdürlüğüne verilir. Bölgede verilen ikamet/gece çalışma izinleri sınırlı olup, ancak yukarıda belirtilen görevliler için hüküm ifade eder. Bu izin hiç bir şekil ve suretle bu görevlilerin yakınlarını veya ailelerini kapsamaz.

Kullanıcılara verilen ikamet/gece çalışma izni; Faaliyet Ruhsatı, Giriş İzin Belgesi veya Görev Kartlarından birinin iptali halinde, ilgili Bölge Müdürlüğüne derhal iptal edilir.

Bölgelerde, yukarıda belirtilen nedenler dışında, ikamet izni ile ilgili düzenleme yapmaya **(Mülga ibare: RG-25/4/2020-31109) (...)** Bakanlık yetkilidir.

Çalışma Saatleri, Giriş ve Çıkışların Kontrolü

Madde 20- (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Bölgede günde yirmidört saat ve haftada yedi gün çalışma yapılabilir. Bölgede yapılacak işler ile yük alıp vermek ve her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saati içinde yapılması esastır. Normal çalışma saatleri dışında veya tatil zamanlarında gümrükle ilgili iş yapılması gümrük idaresinden yazılı olarak talep edilebilir.

Bu amaçla, B.K.İ. veya İşletici, Bölgede resmi çalışma saatleri dışında da Bölge Müdürlüğünün talebi üzerine gerekli personeli bulundurmak zorundadır. Bölge Müdürlüğü, çalışma sürelerinin düzenlenmesi konusunda gerekli tedbirleri alır ve duyurur.

Bölge kapılarından giren kimselerden, Gümrük Muhafaza veya resmi güvenlik görevlilerince duruma göre “Giriş İzin Belgesi”, “Görev Kartı”, “Araç Giriş Kartı” veya “Özel İzin Belgesi” ile “Ziyaretçi Araç Giriş Kartı” gösterilmesi talep edildiğinde, anılan belgelerden ilgisine göre birini ibraz edemeyenler Bölgeye alınmaz.

Gümrük muamelelerine tabi olmaksızın Bölgeye mal giriş ve çıkışlarını önlemek ve diğer taraftan Bölge güvenliğinin temini bakımından, Bölge giriş ve çıkış kapılarında araç ve kişiler, Gümrük Muhafaza veya resmi güvenlik görevlilerince gerektiğinde aranabilir. Bölge Müdürlüğünün talebiyle Kullanıcıların işyeri, depo ve araçlarında da arama yapılabilir. Bölge Gümrük Müdürlüğünün gerekli görmesi halinde Bölge Müdürlüğünce oluşturulacak komisyon marifetiyle Kullanıcıların işyerleri ve depolarında her zaman arama yapılabilir.

Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Esasları

Madde 21- Bölgede faaliyette bulunan Kullanıcılar ile bunların yanlarında bir iş aktine göre çalışan işçiler hakkında yabancı uyruklular da dahil olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Mevzuatı hükümleri uygulanır. Ancak, Türkiye ile diğer ülkeler arasında sosyal güvenlik konusunda yapılan sözleşmeler varsa, bu sözleşme hükümleri de tatbik olunur. Sosyal Güvenlik Kurumlarına yükümlülere sigorta primleri döviz veya Türk Lirası olarak ödenebilir. Hak sahiplerine tediyeleyer ise bu kurumlar tarafından Türk Lirası olarak yapılır.

Bölge İçi Toplum Hizmetleri İçin Müracaat Mercii

Madde 22- Bölgede faaliyette bulunan Kullanıcılar ile bunlara yardımcı hizmetleri verenler, gerek duydukları elektrik, su, gaz, akaryakıt gibi ihtiyaçlarının karşılanması, haberleşme hizmetlerinin sağlanması, ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerinin yapılması, iş yerlerinin veya civarlarının temizlenmesi ve temizlikle ilgili aksaklıkların giderilmesi, sağlık sorunlarının çözülmesi, iş kazası ve hastalık hallerinde ilk yardım müdahalesi ile cankurtaran araç ve gereçlerinin temini gibi hizmetlerin ücreti mukabilinde yerine getirilmesi için, B.K.İ. veya İşletici yetkililerine müracaat ederler.

Bölge Müdürlüğü anılan hizmetlerin B.K.İ. veya İşletici veya diğer kuruluşlar tarafından iyi ve yeterli şekilde temini için gerekli denetim ve gözetimi yapar ve yazılı talimatlarıyla uyarılarda bulunur.

Defter ve Kayıtların Tutulması ile Bölge İşlemlerinin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılması

Madde 23- (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-22/4/2010-27560) Serbest Bölgede faaliyet gösteren Kullanıcılar, genel esaslar çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi

mükellefiyeti tesis ettirerek, Vergi Usul Kanununun defter tutma ile belge ve kayıt düzenine ilişkin hükümlerine uymak zorundadır.

Kullanıcılar, bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Serbest Bölgede gerçekleştirdikleri faaliyetlerini bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yapar. Bu konudaki uygulamanın zamanlaması ve kapsamı hakkındaki hususlar Genel Müdürlükçe çıkarılacak tebliğ/genelgelerle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşletici veya Bölge Kurucu ve İşleticisi

İşletici veya B.K.İ. ile İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmeleri

Madde 24- Bölge, (Değişik: RG-9/2/2023-32099) Cumhurbaşkanlığı Kararına dayanılarak kurulan bir şirket tarafından "İşletme Sözleşmesi" çerçevesinde işletilebilir ya da (Değişik: RG-9/2/2023-32099) Cumhurbaşkanlığı Kararına dayanılarak kurulan bir şirketle "Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi" imzalanarak kurulabilir ve işletilebilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hallerden; birinci durumda yapılan sözleşmeye "İşletme Sözleşmesi", yetki alan şirkete "Bölge İşleticisi"; ikinci durumda yapılan sözleşmeye "Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi", yetki alan şirkete ise "Bölge Kurucu ve İşleticisi" -B.K.İ.- denilir.

İşletici veya B.K.İ.'nin çalışma esaslarını düzenleyen sözleşmelerde; bu şirketlerin Yönetmelikte belirtilen mali ve idari yükümlülükleriyle birlikte, yönetim ve denetimlerine ilişkin esaslar da yer alır.

İşletici veya B.K.İ.'nin Mali, İdari ve Hizmet Yükümlülükleri

Madde 25- İşletici veya B.K.İ.'nin mali, idari ve hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) (Değişik: RG-9/2/2023-32099) Serbest Bölge olarak belirlenen Hazineye veya kamu kuruluşlarına ait arazinin, Bakanlık tarafından İşleticiye veya B.K.İ.'ye İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi imzalanmak suretiyle tahsisi halinde, İşletici veya B.K.İ.'nin yükümlülükleri sözleşmede belirlenir. Bölgede Hazineye ait binalar ile kullanıcılar tarafından inşa edilen ve bilahare Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptaliyle birlikte Hazineye intikal eden bina ve tesislerin işletilmesinin İşletici veya B.K.İ.'ye bırakılması halinde, bu bina ve tesislerin kullanıcılara kiralanmasına ilişkin esaslar, İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmesinde ayrıntılı olarak düzenlenir. Bölgede Faaliyet Ruhsatı süresi sona eren yatırımcı kullanıcıların, aynı bina ve tesislerde faaliyetlerine ara vermeden devam etmek istemeleri halinde; yeniden Faaliyet Ruhsatı almış olmaları kaydıyla, aynı bina ve tesisler ya da bu bina ve tesislerin üzerinde bulunduğu parseller, İşletici veya B.K.İ. tarafından kendilerine öncelikli olarak kiralanır. Bu durumda, kullanıcının; faaliyetine yatırımcı kullanıcı statüsünde devam etmesi halinde kullanım hakkı devir bedelinin ödenmesini müteakip parsel için açık alan kira sözleşmesi, faaliyetine kiracı kullanıcı statüsünde devam etmesi halinde bina ve tesis için kapalı alan kira sözleşmesi akdedilir.

b) B.K.İ.; Bölge Müdürlüğü, Güvenlik ve Gümrük birimleriyle ihtiyaç duyulan diğer birimler için inşa edeceği bina veya binalardan inşaat bedeli ve kira talep etmez. Ancak, Bölgenin Hazine arazisi veya bir kamu kuruluşuna ait arazide kurulması

halinde; altyapı için gerekli giriş-çıkış kapı ve yollar, iç yollar, yeşil sahalara, Bölge Müdürlüğü, Güvenlik, Gümrük birimleri ile diğer idari bina ve tesislerin bulunduğu alanlar ve elektrik, su ve doğal gaz gibi altyapı hizmetlerinin dağıtımında kullanılan araziler için B.K.İ.'nin kira ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

c) İşletici veya B.K.İ., İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmesiyle işletmesine bırakılan Bölge alanlarındaki altyapı tesislerinin **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** zayı ve hasarlarından doğan bakım ve onarımı karşılamakla yükümlüdür.

ç) **(Ek: RG-25/4/2020-31109)** İşletici veya B.K.İ. aydınlatma, temizlik, çevre düzenlemesi, atık su arıtma ve benzeri ortak giderleri hizmet tarifesiyle belirlenen esaslara uygun olarak kullanıcılardan tahsil etmekle yükümlüdür.

d) İşletici veya B.K.İ. Yönetmelikle belirtilen görevlerle birlikte **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık ile arasında akdedilen İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmesinde öngörülen diğer iş ve hizmetleri de yerine getirmekle yükümlüdür.

İşletici veya B.K.İ.'nin Yetki ve Görevleri

Madde 26- İşletici ve B.K.İ.'nin yetki ve görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) İşletici veya B.K.İ. olarak **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık ile akdettiği "İşletme" veya "Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi" hükümleri doğrultusunda Bölgeyi işletmek. Altyapının kamu tarafından yapılmayacağının sözleşmede belirtilmesi halinde, Bölgenin altyapı tesislerini inşa etmek ve parselasyon planına göre inşaat alanlarını yeterli sayıda Kullanıcıya kiralamak ve/veya satmak,

b) İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmesinde yer alan esaslar çerçevesinde, Kullanıcıların faaliyetleriyle ilgili müracaatlarını kabul etmek ve Kullanıcılarla, iskele, arazi, depo, ambar, hangar ve antrepoların işletilmesine yönelik "Kira Sözleşmeleri" ve Kullanıcıların Bölge içinde talep edecekleri gemi, liman ve diğer hizmetlerin yapılması veya kendi sorumluluğunda yaptırılmasını temin edecek "Hizmet Sözleşmelerini" düzenlemek ve birer örneklerinin gönderildiği Bölge Müdürlüğünce üç işgünü içinde reddedilmeyen kira sözleşmelerini akdetmek, reddedilenleri müracaatçılara bildirmek ve akdedilen sözleşmelere istinaden de ücret ve kiralar ile depozitoları peşin olarak tahsil etmek,

c) Kullanıcılarla akdedilen sözleşmelerde; kiralanan parsellerde ve diğer yerlerde emniyet ve sağlık önlemlerinin alınmasına imkan veren, izin alınmaksızın herhangi bir değişiklik yapılmasını engelleyen, depo, ambar, hangar ve antrepolarda ve diğer yerlerde Bölge ile ilgili mevzuatta belirtilen veya tebliğ ya da genelgelerle duyurulan çalışma şekil ve hususlarının dışına çıkılmasını önleyen ve dolayısıyla Bölge düzeninin titizlikle korunmasını sağlayan hükümlere yer vermek,

d) **(Değişik: RG-22/4/2010-27560)** Bölge Müdürlüğü, liman, hava meydanı, gümrük, güvenlik teşkilatları ve diğer kamu birimlerine Kullanıcılar tarafından verilmesi gereken bilgi ve belgelerin zamanında temin edilememesi durumunda, ilgili birimlerin taleplerine istinaden gerekli koordinasyonu sağlayarak söz konusu bilgi ve belgelerin teminine yardımcı olmak,

e) Elektrik, su, gaz ve akaryakıt teminine ve haberleşme hizmetlerini kesintisiz sağlamaya yönelik tedbirleri almak ve ilgili kamu ve özel kuruluşlarla bu konuda koordinasyonu sağlayarak ücretlerin tahsili ve ilgili birimlere tediyesini sağlayıcı düzenlemeler yapmak,

f) Bölgede yangın tehlikelerine karşı, Kullanıcıların kiraladığı tüm tesis ve binaların sigortasını yaptırtmak, yangın önleme ve su boşaltma ekipmanları ile yeterli

ölçüde itfaiye araç ve gereçlerinin hazır bulundurulması, genel güvenlik önlemlerinin aldırılması, iş ve diğer kazalarda yaralanma veya ani hastalanma hallerinde gerekecek ilk müdahale, yardım ve cankurtaran teşkilatının kurulması hususlarında yerel kamu kuruluşlarıyla gerekli koordinasyonu sağlamak,

g) Bölgenin alt ve üstyapılarına zarar verenleri tespit etmek ve bu zararları tazmin ettirmek,

h) Bölge içinde ihtiyaç duyulan ulaşım ve taşıma taleplerini karşılamak, planlanan park ve yeşil alanları oluşturmak, bakım ve korunmalarını sağlamak, umumun ihtiyaçlarına cevap verecek lokanta, kafeterya, büfe ve benzeri yerleri organize etmek, işletmek veya işletletmek ve sahanın tüm temizlik ve genel sağlık konularını çözümlmek.

B.K.İ.'lerin doğal gaz dağıtım ve satış faaliyetleri (Ek: RG-01/09/2023-32296)

Madde 26/A- Doğal gaza ilişkin faaliyetlerin B.K.İ.'ler tarafından yürütüldüğü serbest bölgelerde, serbest bölge doğal gaz şebekesi, B.K.İ. tarafından bölgenin mevcut durumu ve potansiyel gelişimi dikkate alınarak projelendirilir, inşa ettirilir, genişletilir ve iyileştirilir. Serbest bölge doğal gaz şebekesinin ve ilgili tesislerin fizibilite, etüt, proje, müşavirlik, kontrol, denetleme, yapım, servis, bakım ve onarım hizmetleri Yapım ve Hizmet Sertifikası sahiplerine B.K.İ. tarafından yaptırılır. Yapım ve Hizmet Sertifikası sahiplerinden alınan bu hizmetlerin giderleri B.K.İ. tarafından kullanıcılara yansıtılamaz.

B.K.İ. tarafından kullanıcılara yapılan doğal gaz satışında, birim doğal gaz alım fiyatının üzerine herhangi bir bedel ilave edilemez, faturaya herhangi bir ad altında bir ücret yansıtılamaz. Ancak en fazla yüzde on olmak şartıyla, hizmet tarifesinde belirlenecek oranlara göre kullanıcının tüketim maliyeti üzerinden hesaplanacak bedel BKİ tarafından ayrıca kullanıcılardan tahsil edilebilir.

B.K.İ.'lerin serbest bölgeler içerisinde doğal gaza ilişkin yürüttükleri faaliyetlere ilişkin diğer ilke ve kuralları genelgelekle belirlenir.

Kullanıcılar ile ilişkiler

Madde 27-(Değişik: RG-17/08/2002-24849) Kullanıcılar, Bölgedeki faaliyetleri dolayısıyla yapılmasını istedikleri işlerle ilgili olarak "Serbest Bölge İşlem Formu"nu doldurarak Bölge Müdürlüğü'ne vermek ve Özel Hesaba ödenmesi gereken ücreti bölge gelirlerinin toplanması amacıyla açılmış olan özel hesabın bulunduğu bankalara ödeyip, aldıkları iki makbuz kopyasından birini Bölge Müdürlüğü'ne verilen "Serbest Bölge İşlem Formu" nüshasına ekleyerek İşletici veya B.K.İ. yetkililerine teslim etmek suretiyle, müracaatlarını yaparlar. Özel Hesab'a ödeme olmadığı hallerde "Serbest Bölge İşlem Formu"nun kalan nüshalarının Bölge Müdürlüğünden alınıp, İşletici veya B.K.İ. yetkililerine verilmesiyle müracaat işlemi tamamlanır.

"Serbest Bölge İşlem Formu", Kullanıcı ile İşletici veya B.K.İ. arasındaki iş ilişkisini belirtilen, hizmet sözleşmesi niteliğine haiz olup, İşletici veya B.K.İ. yetkililerince bu formun imzalanarak bir nüshasının Kullanıcıya verilmesiyle sözleşme akdedilmiş olur.

Kullanıcılar, Bölgeye gelen ve giden veya Bölgede bulunan mallar için ihtiyaç duydukları yükleme, boşaltma, taşıma, istifleme ve diğer hizmetlerini ücreti karşılığında İşleticiye veya B.K.İ.'ne yaptırırlar. Kullanıcıların Bölgedeki faaliyetleri nedeniyle ihtiyaç duydukları araç, gereç ve ekipmanları İşletici veya B.K.İ.

sağlayamadığı takdirde Kullanıcılar, Bölge Müdürlüğünün izni ve İşletici veya B.K.İ.'nin koordinasyonu dahilinde, aynı Bölgede faaliyette bulunan diğer Kullanıcılardan da temin edebilirler. İşletici veya B.K.İ. bu hizmetlerden dolayı Kullanıcıya bizzat yaptığı koordinasyon hizmeti karşılığında koordinasyon ücreti dışında başka ücret talep edemez.

Kullanıcının "Serbest Bölge İşlem Formu", kamu veya özel bir kuruluş tarafından yerine getirilmesi gereken bir hizmet talebini kapsıyorsa, özel kuruluş tarafından yerine getirilecek işler için Bölge Müdürlüğünden ön izin alınmak kaydıyla, hizmet ücretinin İşletici veya B.K.İ. veznesine ödenmesi ve alınan iki makbuz kopyasından birinin Bölge Müdürlüğünden getirilen "Serbest Bölge İşlem Formu" nüshasına eklenmek üzere, İşletici veya B.K.İ. yetkilisine verilir.

İşletici veya B.K.İ. tarafından yürütülen hizmetlere ilişkin tarifeler ve esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

İşletme veya Kuruluş ve İşletme Sözleşmelerinde Süre Uzatımı

Madde 27/A – (Ek: RG-25/4/2020-31109) İşletici veya B.K.İ. şirketler; işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin sona ermesinden en çok beş, en az iki yıl önce Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki hükümler çerçevesinde işletme süresinin uzatılması için başvurabilir. İşletici veya B.K.İ. şirketler bu sürelerle tabi olmaksızın Bakanlık tarafından re'sen de başvuruya davet edilebilir. Serbest bölge arazisinin genişletilmesi halinde, ortaya çıkacak ilave yatırım ihtiyaçlarının karşılanmasında öngörülebilirliğin sağlanmasına yönelik olarak, süre uzatım çalışmaları bu sürelerle bağlı olmaksızın daha önce başlatılabilir.

Süre uzatımı başvurusu; mevcut sözleşmelerde belirtilen taahhütlerin, sözleşmelerin süresi sona ermeden önce yerine getirileceğinin, Bakanlığın geleceğe yönelik yatırım taleplerinin kabul edileceğinin, mevcut sözleşmelerin uygulanmasından dolayı Bakanlık ile herhangi bir uyuşmazlık hususu bulunmadığının, uzatma döneminde, bölgenin işleticisi veya bölgenin kurucu ve işleticisi olarak devam edilmesinin ve mevcut sözleşmelerdeki hükümlerin yeniden düzenlenmesinin kabul ve taahhüt edildiğine ilişkin yazılı müracaat ile yapılır.

İşletici veya B.K.İ. şirketin süre uzatımı başvurusu, Bakan Onayı ile kurulacak yedi asil ve beş yedek üyeden oluşan Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenir. Komisyon, ilgili bakan yardımcısı başkanlığında, Genel Müdür, Genel Müdürlükte görevli iki genel müdür yardımcısı, biri ilgili bölgenin bağlı bulunduğu daire başkanlığını temsil etmek üzere iki daire başkanı ve Bakanlığın Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünde görevli bir daire başkanından oluşur. Komisyon, üye tamsayısı ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir. Kararda çekimser kalmamaz. Karara muhalefet eden üye karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon toplantılarında alınan kararlar imzalanan bir tutanak ile tespit edilir. Komisyon Başkanı tarafından uygun görüldüğü takdirde yedek üyeler her türlü çalışma ve toplantıya katılabilirler.

Değerlendirme Komisyonu, başvuru sahibinden aşağıdaki rapor, bilgi ve belgelerin hazırlanarak ibraz edilmesini ister:

a) Başvuru sahiplerinin finansal tabloları ile diğer finansal bilgilerinin finansal raporlama çerçevesine ve mevzuata uygun olduğuna ilişkin yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporu.

b) Mevcut sözleşme itibarıyla özel hesap yükümlülüklerinin yerine getirildiğini gösteren, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca bağımsız

denetim yapmakla yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluştan tarafından hazırlanmış son beş yıla ilişkin mali denetim raporu ile söz konusu raporda eksik ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde, faizi ile birlikte ödendiğine ilişkin ödeme belgesi.

c) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca bağımsız denetim yapmakla yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluştan tarafından, Bakanlığın bölgede yapılmasını istediği veya bölgede ihtiyaç duyulan alt ve üstyapı yatırımları ile demirbaş ve benzeri harcama taahhütlerinin uygulamaya esas teşkil edecek şekilde açık ve kesin olarak belirtildiği yatırım programı ve yatırım maliyet raporu ile uluslararası sektörel iç kârlılık oranları göz önünde bulundurularak maliyet artı kâr yöntemi ile belirlenen gelir paylaşımı teklifi ve önerilen sözleşme taslağı ile risk analizlerini içeren mali fizibilite raporu.

ç) Değerlendirme Komisyonunun gerekli gördüğü ilave bilgi ve belgeler.

Dördüncü fıkranın (c) bendinde öngörülen çalışmayı yapacak bağımsız denetim kuruluşunun (a) ve (b) bentlerinde öngörülen çalışmaları yapacak bağımsız denetim kuruluşundan farklı bir tüzel kişiliğe sahip olması ve bu tüzel kişilikler arasında doğrudan ve/veya dolaylı bir organik bağ olmaması zorunludur.

Bölgenin işletilmesine ilişkin gelir paylaşımı oranları 41 inci maddede yer alan oranlardan düşük olamaz. Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerle sınırlı olmak üzere Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında elde edilen gelirlerden B.K.İ.'ye gelir payı aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar sözleşme ile düzenlenir. Aktarılacak gelir payı, bu kapsamdaki gelirlerin yüzde otuzunu aşamaz.

Değerlendirme Komisyonu tarafından; süre uzatımı talebi ve projesine ilişkin genel değerlendirme, gelir paylaşımı model ve oranları, mutabık kalınan sözleşme taslağı, taahhüt edilen demirbaş ve benzeri harcama programı ile bölge kurucu ve işleticilerince taahhüt edilen alt ve üstyapı yatırımlarını içeren Komisyon kararı mahiyetindeki Değerlendirme Raporu hazırlanır. Değerlendirme Raporu, Bakan Onayına sunulur.

Değerlendirme Raporunun Bakan tarafından uygun bulunması halinde, başvuru sahibi işletici veya B.K.İ.'nin yetki süresi ile serbest bölgenin işleticisi veya kurucu ve işleticisi olarak yetkilendirilme şekline ilişkin hükümleri içeren Cumhurbaşkanı Kararı istihsal edilmesi ve Bakanlık ile işletici veya B.K.İ. arasında sözleşme akdedilmesi suretiyle işletici veya B.K.İ.'nin sözleşme süresi uzatılır.

Bakanlık, Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde yapacağı süre uzatım işlemlerinden ilkini sözleşme süresini 49 yılı tamamlayacak şekilde, sonrasında yapacağı süre uzatım işlemlerini ise 20 yılı aşmayacak dönemler halinde yapar.

İşletici veya B.K.İ.'nin sözleşme süresinin uzatılması ile birlikte işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatlarının süresi de uzatılır. Ancak bu ruhsatların süresi, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin süre uzatımlarına bağlı olarak verilecek ilave sürelerle birlikte azami 49 yıldır. Bu sürenin sonunda işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatlarına bağlı üstyapılar, Hazineye intikal eder ve kalan sözleşme süresine uygun olarak işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatları aynı numara ile yeniden düzenlenir.

Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerde, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi süre uzatımı talebinde bulunmayan veya süre uzatımı başvurusu uygun görülmeyenlere ait işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatları ile üstyapı kiralama ve işletici veya B.K.İ. faaliyetinin bir gereği olarak bölgede yürütülen hizmet

faaliyetlerine ilişkin diğer faaliyet ruhsatları, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin süresinin sonunda iptal edilir ve bu ruhsatlara bağlı alt ve üstyapılar Hazineye intikal eder.

Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi süre uzatımı talebinde bulunmayan veya süre uzatımı başvurusu uygun görülmeyenlere ait işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatları ile üstyapı kiralama ve işletici veya B.K.İ. faaliyetinin bir gereği olarak bölgede yürütülen hizmet faaliyetlerine ilişkin diğer faaliyet ruhsatları işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin süresinin sonunda iptal edilir. Bu faaliyet ruhsatlarına bağlı arazi, alt ve üstyapılar Kanunun 5 inci maddesi ile düzenlenen kamulaştırma hükümleri uyarınca kamulaştırmaya konu edilebilir.

Süre uzatımı talebinde bulunmayan veya süre uzatımı başvurusu uygun görülmeyen işletici veya B.K.İ.'ler, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmeleri kapsamındaki tüm alt ve üstyapı yatırımlarını bir bütün olarak, çalışır, iyi ve elverişli şekilde ve kullanılmaya hazır durumda Bakanlığa terk eder.

Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Bakanlık tarafından yapılan; işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi ile işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatları süre uzatımları ve üstyapı kiralama ile işletici veya B.K.İ. faaliyetinin bir gereği olarak bölgede yürütülen hizmet faaliyetlerine ilişkin faaliyet ruhsatlarının süre uzatımları, uzatma döneminin sonuna kadar geçerlidir. Bu sürelerin bitmesi ile birlikte yapılacak süre uzatım işlemleri, bu madde hükümlerine tabidir. İşletici veya B.K.İ.'lerin üstyapı kiralama ya da işletici veya B.K.İ. faaliyetinin bir gereği olarak bölgede yürüteceği hizmet faaliyetlerini yatırımcı niteliği ile ayrı ruhsatlar altında yapmasına Bakanlık tarafından daha önceden izin verilmiş olması halinde; bu ruhsatların süreleri, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin süresini aşmamak üzere B.K.İ. için 40 yıl, işleticiler için 30 yıldır. Arazisi Hazineye ait bölgelerde bu sürelerin sonunda söz konusu ruhsatlara bağlı üstyapılar Hazineye intikal eder. Bu sürelerin tamamlanması ile birlikte işletici veya B.K.İ.'lerin inşa ettiği ya da devraldığı üstyapılarda gerçekleştireceği kiralama faaliyetleri ile işletici veya B.K.İ. faaliyetinin bir gereği olarak bölgede yürüteceği hizmet faaliyetleri, işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatı altında yahut işletici veya B.K.İ. faaliyet ruhsatı altında muhasebeleştirmek kaydıyla verilecek ek ruhsatlar altında yürütülür.

İşletme veya Kuruluş ve İşletme İzninin Yeniden Verilmesi

Madde 27/B – (Ek: RG-25/4/2020-31109) 27/A maddesinde yer alan şartların sağlanamaması veya sair nedenlerle işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi sona erecek serbest bölgelerde, işletme veya kuruluş ve işletme izninin 49 yılı geçmemek üzere yeniden verilmesine ilişkin yapılacak değer tespit çalışmaları, Bakan Onayı ile kurulacak, beş asıl ve dört yedek üyeden oluşan Değer Tespit Komisyonu tarafından yürütülür. Değer Tespit Komisyonu, Genel Müdürün Başkanlığında, iki genel müdür yardımcısı ile biri ilgili bölgenin bağlı bulunduğu daire başkanlığını temsil etmek üzere iki daire başkanından oluşur. Değer Tespit Komisyonu, üye tamsayısı ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir. Kararda çekimser kalmamaz. Karara muhalefet eden üye karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon toplantıları imzalanan bir tutanak ile tespit edilir. Komisyon Başkanı tarafından uygun görüldüğü takdirde yedek üyeler her türlü çalışma ve toplantıya katılabilirler.

Değer Tespit Komisyonu, değer tespit çalışmalarını, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunda belirtilen esasları dikkate

olarak indirgenmiş nakit akımları (net bugünkü değer), defter değeri, net aktif değeri, amortize edilmiş yenileme değeri, tasfiye değeri, fiyat/kazanç oranı, piyasa kapitalizasyon değeri, piyasa değeri/defter değeri, ekspertiz değeri, fiyat/nakit akım oranı metotlarından en az ikisini uygulamak suretiyle yürütür. Komisyon, ayrıca fizibilite çalışması ile bölgede ihtiyaç duyulan alt ve üstyapı yatırımları ile demirbaş ve benzeri harcama tutarını da belirler.

Değer Tespit Komisyonu, gerekli gördüğü takdirde kararlara katılmamak şartıyla değer tespit çalışmalarına yardımcı olmak üzere Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca bağımsız denetim yapmakla yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluşundan hizmet alabilir.

Değer Tespit Komisyonu, tespit sonuçlarını içeren değer tespit raporunu hazırlar. Değer tespit raporu, ihalenin 4046 sayılı Kanunda öngörülen işletme hakkının verilmesi yöntemi ile yapılacağı kaydıyla ilan edilir. Bu ihalelerde değer tespit sonuçları, önceden öngörülemeyen sebeplerin varlığı halinde, ihale usulünün değiştirilmesine neden olunmaması kaydıyla, son teklif verme tarihinden önce revize edilebilir.

İhale; Bakan Onayı ile yurt içinde yayımlanan ve Basın İlan Kurumu tarafından bildirilen listede yer alan tirajı yüksek en az üç gazetede, gerektiğinde yurt dışında yayın yapan basın ve yayın organlarında, serbest bölgenin bulunduğu ildeki yerel basın ve yayın organlarında, Bakanlık internet sitesinde ve bir defaya mahsus olmak üzere Resmî Gazete’de yayımlanmak suretiyle duyurulur. Bakanlıkça teklif verme süresi belirli bir tarihe kadar veya bilahare belirlenecek bir tarihe kadar uzatılabilir. Bu husus teklif verme süresi sona ermeden ihale duyurusu ile aynı şekilde duyurulur.

İhale ilanı;

- a) İşletme izni verilecek bölgeye ilişkin genel bilgileri,
 - b) İhale usulünü,
 - c) Geçici teminat miktarını,
 - ç) İhaleye katılmak için ihale şartnamesi ve belirlenecek diğer belgelerin alınmasının zorunlu olduğunu,
 - d) Teklif ve istenilen belgelerin verileceği açık adresi ve teklif verme süresini,
 - e) İhalenin Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca yürütüldüğünü,
 - f) Bakanlığın ihaleyi yapıp yapmamakta serbest olduğunu,
 - g) Gerektiğinde teklif verme süresinin uzatılabileceği hususunu,
 - ğ) Bakanlıkça gerekli görülen diğer hususları,
- kapsar.

İhale şartnamesi;

- a) İhalenin konusu ve usulünü,
- b) Tekliflerin verileceği açık adres ve süreyi,
- c) Tekliflerin hangi para birimi üzerinden yapılacağını, döviz üzerinden alınan tekliflerin Türk Lirasına çevrilmesinde hangi kurun esas alınacağını,
- ç) İhaleye katılabilmek için verilmesi gereken belgelerin neler olduğunu,
- d) İhalenin neticesinin sırasıyla İhale Komisyonu tarafından Bakanlık Makamına, Bakanlık tarafından da Cumhurbaşkanlığına sunulacağını; Cumhurbaşkanlığı tarafından yetkilendirme yapılmadığı takdirde ihalenin iptal edileceğini,

e) İhaleye katılmak için Bakanlıkça belirlenecek geçici teminatın miktarı ile niteliklerini,

f) İhale üzerinde kalan tarafından sözleşme imzalanmaması veya Bakanlıkça belirlenecek miktarda kesin teminat verilmemesi veya diğer yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde geçici teminatın irat kaydedileceğini,

g) İhaleye katılamayacak olanları,

ğ) Bakanlıkça hazırlanacak fizibiliteye göre belirlenecek asgari alt ve üstyapı yatırım tutarı ile demirbaş ve benzeri harcama tutarını,

h) Gerekli görülen diğer hususları,

kapsar.

İhale usulünün belirlenmesi ve bu usulle ihaleye çıkılması için Genel Müdürlükçe Bakanlık Makamından İhale Onayı alınır. İhale Onayı ekinde, ilgili Değer Tespit Komisyonu Raporu, ilan metni, ihale şartnamesi ve varsa ekleri ile değer tespit sonuçları yer alır.

İhale Komisyonu; ilgili bakan yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdürlükte görevli iki genel müdür yardımcısı, iki daire başkanı ve Bakanlığın Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünde görevli bir daire başkanı olmak üzere yedi üyeden oluşur. Komisyonda yukarıda adı geçen birimlerde görevli olmak kaydı ile Komisyon Başkanı tarafından uygun görülecek sayıda yedek üye görevlendirilir. Komisyon, Bakan Onayı ile göreve başlar.

İhale Komisyonu üye tamsayısı ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir. Kararda çekimser kalınmaz. Karara muhalefet eden üye karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon toplantıları ve teklif sahipleri ile yapılan her görüşme Komisyon tarafından tutanakla tespit edilir. Tutanaklar Komisyon üyeleri ile hazır bulunan teklif sahipleri tarafından imzalanır. Bu tutanaklar ve Komisyon kararları ihale işlem dosyasında muhafaza edilir. Komisyon tarafından, ihalenin konusuna göre nihai karar verilmek suretiyle ihale işlemleri sonuçlandırılır.

İhale Komisyonunca ihalenin iptaline karar verilmesi halinde, Komisyon tarafından verilen gerekçeli iptal kararı ile ilgili Bakan Onayı alınır. İhalenin iptali, teklif sahiplerine yazı ile bildirilir ve ayrıca kamuoyuna duyurulur.

58 inci maddede sayılan değerler ihale uygulamalarında teminat olarak kabul edilebilir. Teminat olarak kabul edilebilecek değerlerden hangisinin veya hangilerinin talep edileceği ihale şartnamesinde belirtilir. İhalelerde teklif sahiplerinden geçici teminat alınması zorunludur. Bakanlık, getirilecek olan geçici ve kesin teminat mektuplarının risk temerküzünden kaçınmak amacıyla başka bir banka veya finans kuruluşundan getirilmesini talep edebilir.

İhale Komisyonunun ihale sonucunu içeren nihai kararı ve gerekçesine ilişkin Bakan Onayı alındıktan sonra, ihaleyi kazanan şirketin yetkilendirilmesine ilişkin teklif hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına sunulur.

Yetkilendirmeye ilişkin Cumhurbaşkanı Kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasını müteakip Bakanlık tarafından süre belirtilmek suretiyle işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi imzalanması hususunda yetkilendirilen şirkete yazılı bildirimde bulunulur. Yetkilendirilen şirketin talep etmesi ve Bakanlıkça uygun görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere ek süre verilebilir. Bakanlıktan kaynaklanan sebeplerle, verilen süre içerisinde işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin imzalanamaması durumunda, birden fazla ek süre verilebilir.

Bakanlık tarafından verilen süre içerisinde ihale üzerinde kalan tarafından istenilen teminatın verilmemesi, diğer yükümlülüklerin yerine getirilmemesi veya işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesinin imzalanmaması halinde, alınan teminatlar Bakanlık lehine irat kaydedilir ve İhale Komisyonu kararında yer alması halinde sırası ile diğer teklif sahipleri yetkilendirilmek üzere Cumhurbaşkanlığına sunulur.

Tebliğatlar, 4046 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerinde yer alan hükümlere göre gerçekleştirilir.

İhale neticesinde Cumhurbaşkanınca serbest bölgeyi işletmekle yetkilendirilen işletici veya B.K.İ. ile işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi imzalanana kadar, bölge mevcut işletici veya B.K.İ. tarafından Bakanlıkla akdetmiş olduğu işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmesi kapsamında işletilmeye devam olunur.

Bölge, yetkilendirilen şirket ile işletme yetkisi sona eren şirket arasında Bakanlık refakatinde imzalanacak devir protokolü ile devralınır.

Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler Kanunun 5 inci maddesi ile düzenlenen kamulaştırma hükümleri uyarınca sağlanabilir.

İşleticinin belirlenmesine yönelik gerçekleştirilecek iş ve işlemler hakkında bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 4046 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bu madde kapsamında akdedilecek işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmelerinin süre uzatım işlemleri 27/A maddesinde düzenlenen usul ve esaslara tabidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gümrük ve Vergi Muafiyeti ile Teşvikler

Gümrük Muafiyeti

Madde 28- 29- (Mülga: RG-03/05/2005-25804)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bölgedeki Mallar, Kira Ve Hizmet Sözleşmeleri Ve Tarifeler

BİRİNCİ BÖLÜM

İhraç ve İthal Olunan Mallar ve Transit Mal Taşımacılığı

İhraç Edilen Mallar

Madde 30- (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Türkiye'den Bölgeye sevk edilen mallar, dış ticaret rejimine tabi tutulur ve bu rejime göre ihraç edilmiş sayılır. Bölge ile diğer ülkeler ve Serbest Bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz. Bölgeden yurtdışına mal gönderilmesi ve hizmet verilmesi serbesttir.

Bölgeden yurtdışına ve Türkiye'ye daha ileri derecede işlem görmek üzere mal gönderilebilir.

Bir parti olarak toplam fatura bedeli 5.000 ABD Doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmemek üzere Bölge Müdürlüğü veya Bölge Müdürlüğü onayı ile İşletici, B.K.İ. ya da Kullanıcı tarafından Bölgeye getirilen Türkiye çıkışlı mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir.

Serbest Bölgeler, Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin gerçekleşeceği tarihe kadar, gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında, menşe hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

Bölgelerden çıkartılan mallara ilişkin menşe ve statü belgeleri Gümrük Mevzuatı ile uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde, üyelik şartı aranmaksızın mevzuatın öngördüğü mercilerce düzenlenir ve onaylanır. Bu belgeler Serbest Bölge Gümrük İdarelerince vize edilir.

İthal Edilen Mallar ve Transit/Aktarma Mal Taşımacılığı

Madde 31- Bölgeden, Türkiye'ye sevk edilen mallar dışticaret rejimine tabi tutulur ve bu rejime göre ithal edilmiş sayılır. Bölge ile diğer ülkeler ve Serbest Bölgeler arasında dışticaret rejimi uygulanmaz.

Transit/Aktarma taşımaya tabi malların Bölgeye giriş ve çıkışı Bölge Müdürlüğünün izniyle yapılır.

Yabancı bir memleketten başka bir yabancı memlekete veya Türkiye'den yabancı bir memlekete gitmek ya da yabancı bir memleketten Türkiye'ye gelmek üzere Bölgeden geçen/geçirilen eşya, Bölgede "Transit" halinde sayılır. Transit olarak geçen/geçirilen eşyanın, Serbest Bölgede aktarma edilmesi, karaya çıkarılması veya bir süre kalması transit halini değiştirmez.

Yabancı bir ülkeden deniz, hava, demiryolu ve karayoluyla Serbest Bölge limanına getirilen eşyanın, deniz yoluyla yabancı bir limana veya diğer bir Serbest Bölge limanına sevki "Aktarma" sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bölgeye Mal Giriş ve Çıkışı

Bölgeye Getirilmesi Yasak Olan veya Özel Düzenek/Yapı Gerektiren Mallar

Madde 32 – (Değişik birinci fıkra: RG-22/4/2010-27560) Ateşli silahlar ve bunların mühimmatının, radyoaktif maddelerin, tehlikeli ve zehirli atıklar ile **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlıkça belirlenen diğer malların Bölgelere getirilmesi yasaktır.

(Ek ikinci fıkra: RG-17/2/2021-31398) Ateşli silahların bölgede üretilmesi ve çıkışı ile bu üretim faaliyetinin bir parçası olarak yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılacak mühimmatın bölgeye giriş ve çıkışı, ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya Millî Savunma Bakanlığının uyguladığı ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine tabidir.

Parlayıcı, patlayıcı, yanıcı, yanmayı artırıcı veya birarada bulunduğu mallar için tehlikeli olan maddeler özel düzenek veya yapıların bulunması şartıyla bölgelere getirilebilir.

Uyusturucu maddeler, psikotrop maddeler ve bunlarla ilgili kimyasal maddeler ile bunların müstahzarlarının serbest bölgelere giriş ve çıkışı Sağlık Bakanlığının uyguladığı ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine tabidir.

Malların Bölgeye Girişi ve Çıkışı

Madde 33- Malların Bölgeye girişi ve çıkışı ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak genelge/tebliğlerle düzenlenir.

Bölge ile Diğer Varış Yerleri Arası Mal Akımı

Madde 34- Serbest Bölge adresli olduğu halde herhangi bir nedenle Bölgeye dahil olmayan bir yere boşaltılan mallar veya Bölgeye ait olmayan bir varış yerine adres edilmiş, fakat Bölgeye dahil bir yere boşaltılan mallar, adres edildikleri varış yerlerine Gümrük İdaresinin gözetim ve denetimi altında en seri şekilde gönderilir. Ancak Bölge adres verilerek gönderilen mallar en kısa zamanda Serbest Bölgeye intikal ettirilir. Ancak, serbest bölge adresli malların Bölgeye gelip, yer olmaması nedeniyle Gümrük antrepasına veya bir başka yere depolanması halinde, geçici kabulle yurtiçine satıldığında veya sair şekilde yurtiçine sokulduğunda ya da yurtdışına gönderildiğinde bu mallar serbest bölge hükümlerine tabi olur. Bölge depolarının yeterli olmasıyla bu uygulamaya son verilir.

Bölge içerisindeki eşyanın yükleme, boşaltma, nakletme, ve sair işlemleri için gerekli ekipman, araç ve gereçlerin geçici olarak Bölgeye sokulmasına, Bölge Müdürlüğünün yazılı talebi doğrultusunda, Gümrük Muhafaza Müdürlüğünce tutulan "Giriş-Çıkış Defteri"ne kaydı suretiyle Gümrük İdaresince izin verilir.

Serbest Bölge adresli veya çıkışlı olup, deniz yoluyla gelen veya giden eşyanın, Bölgenin denize rıhtımı olmaması veya limanı olmasına rağmen yakın bir limandan getirilmesi veya götürülmesi durumunda Bölge ile olan bağlantısı, Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğünce tescilli ve Bölge Müdürlüğünce tanzim ve tescilli "Serbest Bölge İşlem Formu"na istinaden ve "Transit Beyannamesi" düzenlenmesine gerek kalmadan, Gümrük İdaresince görevlendirilecek memurun refakatinde gemiden doğrudan Bölgeye alınmasıyla veya Bölgeden gemiye götürülmesiyle sağlanır. Geminin bulunduğu yer ile Bölge arasındaki koridor, Serbest Bölge olarak addedilir. Bir Serbest Bölgenin fiziki olarak ayrılmış olan kısımları arasındaki mal sevkıyatı gümrük gözetiminde yapılır.

Havaalanları içi veya sınırındaki serbest bölgelere havayoluyla gelen-giden tehlikeli maddelerin özel kaplar içerisinde getirilerek apronda bekletilmeksizin hazır bulundurulacak araçlar ile Serbest Bölge hava aracına aktarılması için B.K.İ. veya İşletici, Havaalanı ve Gümrük İdareleri ile gerekli koordinasyonu sağlar.

Malların Satılması veya Devri

Madde 35- Kullanıcılar, Bölgeden yurtdışına veya Türkiye'ye toptan satış yaparlar. Kullanıcılar ve Bölgede depo kiralayan firmalar, Bölge Müdürlüğüne yazılı olarak bildirmek kaydıyla, aynı Bölgedeki diğer Kullanıcılara toptan satış yapabilir veya mallarını toptan devredebilirler.

(Mülga ikinci fıkra: RG-20/07/1995-22349)

Bölgedeki Mallardan Sorumluluk

Madde 36- Bölgede faaliyette bulunan Kullanıcılar, mallarındaki kayıp ya da sayı, çeşit ve ağırlık bakımından meydana gelen noksanlık ile mal kalitesindeki değişikliklerden dolayı Bölge Müdürlüğüne karşı sorumludurlar. Kullanıcılar, malların tabiatından ileri gelen bir kayıp ve noksanlığın varlığını veya mücbir

sebepten dolayı bu farklılığın doğduğunu kanıtlamaları halinde bu sorumluluk ortadan kalkar.

Bölgedeki mallarda; normal işlemler, tabii aşınma, fire veya benzeri nedenler dışında, bir eksikliğin veya sebebi açıklanamayan bir fazlalığın tesbit edilmesi halinde, ilgili Kullanıcı, İşletici veya B.K.İ. bu durumu Bölge Müdürlüğüne yazılı olarak bildirir ve gerekli yükümlülükleri yerine getirir.

İmha Edilmesi Gerekli Olan Mallar ve Atıklar

Madde 37- (Değişik: RG-29/06/2003-25153) Kullanım süresinin dolması, eskime, bozulma, çürüme vb. nedenlerle bölge dışına çıkarılması gerektiği veya diğer kullanıcıların mallarına zarar verici olduğu ya da sağlık kurallarıyla bağdaşmadığı Bölge Müdürlüğü'nce tespit edilen malların bölgede veya bölge dışında imhasına Bölge Müdürlüğü başkanlığında, Gümrük ve Gümrük Muhafaza Müdürlükleri, Çevre Bakanlığı ile İşletici veya B.K.İ. yetkilileri ve gerektiğinde Bölge Müdürlüğünce tayin edilecek ve mallar üzerinde ihtisası olan bir eksperin de bulunduğu komisyon tarafından karar verilir.

Komisyon tarafından imhasına karar verilen bu malların imhası Bölge Müdürlüğünce kullanıcıdan yazılı olarak talep edilir. Bu talebin, tebliğ edildiği tarihten itibaren 24 saat içinde yerine getirilmeye başlanması esastır.

Malların imha işlemine kullanıcı tarafından başlanılmaması halinde, imha işlemi İşletici veya B.K.İ. tarafından yürütülür. Yapılan tüm masraflar için kullanıcıya rücu edilir, yapılan masrafların kullanıcı tarafından ödenmemesi halinde Yönetmeliğin 14/a maddesine göre kullanıcının ticari işlemleri durdurulur.

Bölge içerisinde imha yeri bulunmaması durumunda bu mallar imha edilmek üzere İşletici veya B.K.İ.nce, veya kullanıcı tarafından Gümrük İdaresi görevlilerinin gözetimi altında aynıyat kontrolü yapılmak suretiyle bölge dışındaki temizlik hizmetiyle ilgili kamu görevlilerine veya bu işi yapan özel kişilere imha edilmek üzere teslim edilir. İmha edilen mallar kullanıcının envanter kayıtlarından silinir.

Bölgedeki faaliyetler sonucu ortaya çıkan atıkların bölge dışına çıkarılmasına, Bölge Müdürlüğü'nün başkanlığında Gümrük ve Gümrük Muhafaza Müdürlükleri, Çevre Bakanlığı, İşletici veya B.K.İ. temsilcilerinden oluşturulan bir komisyon tarafından karar verilir. Bölgeden çıkarılmaları uygun görülen atıklar (kap, ambalaj maddeleri, hurdalar, çöpler, evsel nitelikli atıklar v.b.) İşletici veya B.K.İ. yetkililerince, Gümrük İdaresi görevlilerinin gözetimi altında bölge dışındaki temizlik hizmetleriyle görevli kamu görevlilerine veya bu işi yapan özel kişilere teslim edilir. Şayet bu yetkililerce, atıkların bölgeden uzaklaştırılması için bir ücret talep edilirse, bu ücretler ilgili kullanıcılar tarafından ödenir. Söz konusu maddelerin imhasının gerekli olması halinde yukarıdaki fıkralarda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde imha işlemi gerçekleştirilir.

(Ek fıkra: RG-22/4/2010-27560) Limanı olan ve/veya tersane işletmeciliği bulunan bölgelerde gemilerden atıkların alınması ve bertaraf edilmesi Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri gereğince yapılır.

(Değişik son fıkra: RG-22/4/2010-27560) Tehlikeli atıklar ise tehlikeli atıkların kontrolüne ilişkin mevzuat hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

Terk Edilmiş ve Dağınık Mallar

Madde 38- Bölgede, hiç bir Kullanıcıya ait olmayan parsellere bırakılmış veya terk edilmiş mallar, Bölge Müdürlüğünün gözetim ve denetimi altında İşletici veya B.K.İ.

tarafından toplatılarak, bu konuda tutulacak kayıt defterine işlenir ve **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** 52 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre tasfiye edilir.

Yükleme, boşaltma, taşıma ve sair işlemler esnasında ambalajlarından dağılmış, dökülmüş ve tekrar ambalajlanmasından sonra arta kalan sahibi belli dağınık mallar, İşletici veya B.K.İ. tarafından, toplama, süpürme ve tekrar ambalajlama masrafları Kullanıcı tarafından ödendiği takdirde, sahiplerine teslim edilir. Aksi halde terk edilmiş mal işlemine tabi tutulur.

Hasarlı Mallar

Madde 39- Gerek Bölgeye sokulurken veya Bölgeden çıkartılırken ve gerekse Bölge içinde işleme tabi tutulurken, hasarlı ambalajda bulunduğu veya kurcalanmış olduğu tesbit edilen şüpheli mallar için Bölge Müdürlüğünce, İşletici veya B.K.İ.'nin yükleme boşaltma işlerini yapan kişi veya kuruluş yetkilileri ile gemi kaptanı, acenta ve nakliyecinin veya temsilcilerinin bulunduğu üç kişilik bir komisyon oluşturularak, mallar sınıflandırılır, sayılır veya tartılır ve tekrar ambalajlanır. Bu komisyona, malların nakliye sigortasını yapan sigortacı veya temsilcisi de katılabilir. Durum, bir tutanakla tesbit edilerek, Bölge Müdürlüğüne bildirilir. Tutanakta, mallarda tesbit edilen fazlalık veya eksiklikler belirlenir. Eksiklik veya fazlalık durumunda, duruma göre gemi kaptanı, acenta, nakliyecisi veya kullanıcı, Yönetmeliğin 36'ncı maddesi hükümleri gereğince sorumlu tutulur. Sahipsiz mallar, terk edilmiş mallar olarak addedilir ve 38'nci madde hükmüne göre işleme tabi tutulurlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Özel Hesap, Serbest Bölge Gelirleri, Kira Sözleşmeleri⁴

BİRİNCİ BÖLÜM

Özel Hesap ve Serbest Bölge Gelirleri⁵

Özel Hesap

Madde 40– (Değişik: RG-17/08/2002-24849) Özel hesap gelirleri için **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde, Türk Lirası, ABD Doları veya diğer dövizler cinsinden Genel Müdürlük ve her Bölge Müdürlüğü adına ana hesaplar açtırılır. Ayrıca, Genel Müdürlükçe merkezdeki, bölge müdürlüklerince bölgelerdeki kamu bankaları öncelikli olmak üzere bankalarda, bölgede banka bulunmaması halinde bölgeye en yakın mahalde bulunan bankalarda Türk Lirası, ABD Doları veya diğer dövizler cinsinden her gelir kalemi için özel hesaba ait tali ve gerektiği takdirde geçici hesaplar açtırılır.

(Değişik ikinci fıkra: RG-22/4/2010-27560) (Değişik ikinci fıkra birinci cümle: RG-29.01.2022-31734) İlgili banka şubelerince yapılan tahsilattan, İşletici veya B.K.İ.'lere Kanunun 7 nci maddesi kapsamında sözleşmeler gereği günlük olarak yapılan gelir payı aktarmaları yapıldıktan sonra bakiye tutarlar beş iş günü içerisinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesaplara aktarılır. Bölgelerdeki ilgili banka şubelerince yapılan tahsilattan, İşletici veya B.K.İ.'lere Kanunun 7 nci maddesi

⁴ Değişik kısım başlığı: RG-22/4/2010-27560

⁵ Değişik bölüm başlığı: RG-22/4/2010-27560

kapsamında sözleşmeler gereği günlük olarak yapılan gelir payı aktarmaları ile Kanunun Geçici 4 üncü maddesi gereğince gelir payı ödenen Serbest Bölgelerde B.K.İ.'lerin işletme sözleşmelerindeki gelir payı kayıplarının karşılanması amacıyla Bölge Müdürlüklerince aylık olarak Yurt dışından bölgeye getirilen malların CIF değeri üzerinden binde 1, bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değeri üzerinden binde 9 oranına tekabül eden işlemler üzerinden hesaplanan tutarların, ilgili hesaptan bir sonraki ay sonuna kadar aktarmaları yapıldıktan sonra bakiye tutarlar beş iş günü içerisinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesaplara aktarılır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesaplarında toplanan tutarlardan, Genel Müdürlük talimatına istinaden ilgili Bölge Müdürlüğü hesaplarından gelir payları aktarımı karşılanamayan tutarların ilgili B.K.İ.'lere yapılan aktarmaları ile diğer iadeler düşüldükten sonra kalan tutar, yeni bir talimata gerek kalmaksızın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hafta sonları itibarıyla **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık merkez ödemelerini yapan merkez saymanlığı hesabına, döviz cinsi gelirler için bankanın döviz alış kuru esas alınarak yapılacak dönüştürme işlemi sonucunda Türk Lirası olarak yatırılır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla aylık olarak hazırlanan Özel Hesap vaziyet cetvelleri **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlığa gönderilir.

(Değişik üçüncü fıkra: RG-03/05/2005-25804) Merkez saymanlık hesabına yatırılan meblağın tamamı bütçeye gelir kaydedilir.

Serbest Bölge Gelirleri ve Tahsilat Yapılmayacak Haller

Madde 41- (Değişik: RG-22/4/2010-27560) (Değişik birinci fıkra: RG-29.01.2022-31734) Özel hesabın gelirleri ile bu hesaba tahsilat yapılmayacak haller aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

a) Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen Ruhsatlar ve izin belgeleri karşılığı tahsil edilecek ücretler:

1) Faaliyet Ruhsatı almak için Genel Müdürlüğe yapılacak müracaatlarda alınacak Faaliyet Ruhsatı müracaat ücretleri,

2) Faaliyet Ruhsatının kaybedilmesi, yıpranması ve diğer nedenlerle yeniden düzenlenmesi halinde alınacak ücretler,

3) Açık Alan Kullanma Belgesi almak için Bölge Müdürlüğüne yapılacak müracaatlarda alınacak ücretler,

4) Depo Kullanma Belgesi almak için Bölge Müdürlüğüne yapılacak müracaatlarda alınacak ücretler,

5) Giriş İzin Belgesinin düzenlenmesi karşılığında alınacak ücretler ile bu belgenin ve Özel İzin Belgesinin kaybedilmesi nedeniyle yeniden düzenlenmesi durumunda alınacak ücretler,

peşin olarak özel hesaba yatırılır.

b) Bölgelerdeki Mal Hareketleri ile Fason İmalat, Bakım Onarım ve İleri Derecede İşçilik Faaliyetlerine İlişkin Özel Hesap Ücretlerine Yönelik Hükümler:

1) İmalatçı Kullanıcılar ile 6/2/2004 öncesi Faaliyet Ruhsatı alan Kullanıcılar tarafından gerçekleştirilecek mal hareketlerinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

i) Yurtdışından bölgeye getirilen malların CIF değeri üzerinden binde 1, Bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değerleri üzerinden binde 9 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

ii) Bölge içi mal satışlarından, imha/tasfiye veya lisanslı bertaraf tesislerine teslim edilmek üzere Bölgeden çıkarılan ve tahlil/numune amacıyla bedelsiz olarak getirilen veya götürülen mallardan, Özel Hesap Ücreti alınmaz.

iii) Kapalı alan inşaatının tamamlanması, ek yatırım yapılması, üretim konusunda Faaliyet Ruhsatı sahibi Kullanıcıların üretimde kullanacakları yatırım mallarının girişi, makine ve teçhizatın yenilenmesine ilişkin mal girişleri veya kapasite artırımına yönelik yeni makine, teçhizat ve ofis makineleri girişi yatırım ve tesis safhasında yapılan mal girişi olarak kabul edilir. Yatırım ve tesis safhasında kullanılmak üzere veya tevsi ve kapasite artırmak amacıyla yurtdışından veya Bölge içinden satın alınan bu mallardan Özel Hesap Ücreti alınmaz. Yatırım ve tesis kapsamında Özel Hesap açısından mal girişlerine ilişkin denetim Bölge Müdürlüğüne yapılır.

iv) Yatırım ve tesis safhasında veya tevsi ve kapasite artırmak amacıyla, yurtdışından Bölgeye getirilen malların ticarete konu edilerek, bunların Bölgeden yurtdışına çıkarılması, Bölge içinde başka bir Kullanıcıya satılması veya başka bir Serbest Bölgeye gönderilmesi durumunda satış bedeli üzerinden binde 1, Türkiye'ye çıkışı halinde ise faturada yer alan FOB satış bedeli üzerinden alınacak binde 1 Özel Hesap Ücretini müteakip aynı bedel üzerinden binde 9 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

v) Bölgedeki bina, tesis ve demirbaşların bakım-onarım veya tamirinde kullanılmak üzere Kullanıcının kendisine ait olmayan ve yurtdışından bölgelere geçici olarak getirilen araç, gereç ve ekipmanların 58 inci maddede belirtilen 12 aylık süre içerisinde bölge dışına çıkarılmaması halinde bu malların CIF değeri üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

vi) Sergilenmek, fuarlarda teşhir edilmek üzere bölgeden Türkiye'ye geçici olarak mal gönderilmesi, yurt içinden getirilen bir malın evsafına uygun olmaması veya bozuk çıkması gibi nedenlerle değiştirilmek ya da tamir edilmek üzere mahrecine iade edilmesi halinde Özel Hesap Ücreti alınmaz. Ancak 58 inci madde gereğince Türkiye'ye çıkarılacak mallardan binde 9 oranında teminat alınır. Söz konusu malların 12 ay içerisinde bölgeye getirilmemesi halinde, bu teminatlar çözülerek Özel Hesaba gelir kaydedilir.

vii) Özel Hesap Ücreti ödenerek yurtdışından bölgeye getirilen bir malın evsafına uygun olmaması veya bozuk çıkması gibi nedenlerle kesin olarak mahrecine iade edilmesi halinde, alınmış olan Özel Hesap Ücreti Kullanıcının bir sonraki işleminde mahsup edilir. Mahsup edilememesi halinde kanuni süresi içerisinde iade edilir. Söz konusu malın mahrecine kesin olarak iade edilmeyip değiştirilmesi veya tamir görmesi sonrasında Bölgeye geri getirilmesi durumunda Özel Hesap Ücreti alınmaz.

viii) Sergilenmek, fuarlarda teşhir edilmek üzere bölgeden yurtdışına geçici olarak gönderilen malın Bölgeye geri getirilmesi durumunda Özel Hesap Ücreti alınmaz.

ix) Bölgeden yurtdışına veya yurtiçine satılan malın herhangi bir nedenle kesin olarak iade edilmesi durumunda Özel Hesap Ücreti alınmaz. Özel Hesap Ücreti alınmış ise Kullanıcının bir sonraki işleminde mahsup edilir. Mahsup edilememesi halinde kanuni süresi içerisinde iade edilir.

2) 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı alan imalatçı Kullanıcıların dışındaki Kullanıcılar ile bu tarihten önce ruhsat almış olup da 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı süresini uzatan imalatçı Kullanıcılar dışındaki Kullanıcılar tarafından gerçekleştirilecek mal hareketlerinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

i) Bu Kullanıcılar tarafından, yurtdışından bölgeye getirilen ve/veya bölgeden Türkiye'ye çıkarılan mallardan Özel Hesap Ücreti alınmaz.

ii) Bu Kullanıcılar tarafından, yatırım ve tesis safhasında veya tevsî ve kapasite artırmak amacıyla getirilenler de dahil olmak üzere yurtdışından getirilerek bölge içinde satılan malların CIF değeri üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

3) Hem üretim hem de 6/2/2004 tarihinden sonra alım-satım ruhsatı alan Kullanıcılar tarafından gerçekleştirilecek mal hareketlerinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

i) Üretim ruhsatı kapsamında Türkiye'den veya yurt dışından getirdiği mallardan ürettiği ürünlerini kendi bünyesinde bulunan alım-satım ruhsatı kapsamına devretmesi ve alım-satım ruhsatı kapsamında yurt içine satması halinde, yurt içine satılan malların FOB değerleri üzerinden binde 9 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

ii) Alım-satım ruhsatı kapsamında binde 1 oranında ücret ödemeden yurt dışından getirdiği malı, kendi bünyesinde bulunan üretim ruhsatı kapsamına devretmesi halinde, bu malların CIF değeri üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

4) Fason imalat ile bakım-onarım faaliyetleri ve ileri derecede işçilik işlemlerinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

i) Kullanıcının kendisine ait olan mallar için bölge dışında fason imalat veya ileri derecede işçilik işlemleri yaptırması halinde bu işlemlerden katma değer üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır. Ancak 58 inci madde gereğince Türkiye'ye çıkarılacak mallardan binde 9 oranında teminat alınır. Teminat alınan malların 12 ay içerisinde bölgeye getirilmemesi halinde bu teminatlar çözülerek Özel Hesaba gelir kaydedilir.

ii) Kullanıcının kendisine ait olmayan, fason imalat, bakım-onarım faaliyetleri ve ileri derecede işçilik işlemleri amacıyla bölgeye geçici olarak getirdiği malların bölgeye giriş ve çıkışında Özel Hesap Ücreti alınmaz. Söz konusu malların bölgede işçilik gördükten sonra bölgeden nihai çıkışında bölgede yaratılan katma değer üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır. Ancak belirtilen kapsamdaki mallardan kullanıcıların yurtdışından getirerek fason imalat, bakım-onarım faaliyetleri ve ileri derecede işçilik işlemleri için Türkiye'ye çıkaracağı mallardan 58 inci madde gereğince binde 9 oranında teminat alınır. Teminat alınan malların 12 ay içerisinde bölgeye getirilmemesi halinde bu teminatlar çözülerek Özel Hesaba gelir kaydedilir.

iii) Kullanıcı firmalar arasında gerçekleşen ticaret kapsamında, fason imalat, bakım-onarım faaliyetleri ve ileri derecede işçilik işlemleri neticesinde bölgede yaratılan katma değer üzerinden binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır.

c) Serbest bölgeyi işleten gerçek veya tüzel kişilerle yapılacak sözleşmeler uyarınca tahsil edilecek Özel Hesap Ücretlerine yönelik hükümler:

1) İşleticilerin yıllık net karları üzerinden alınan sözleşmede belirtilen orandaki kar payları yıl sonu döviz alış kurundan hesaplanarak ABD Doları cinsinden ait olunan dönemi takip eden yılın 5'inci ayının son iş günü mesai bitimine kadar,

2) İşletici ve B.K.İ.'lerin, bölgenin işletilmesi veya kurulup işletilmesi ile ilgili faaliyetleri sonucu tahakkuk eden net aylık gelirleri üzerinden yüzde 4 oranında alınacak ücretler, üçer aylık dönemler itibarıyla Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 20 nci günü mesai bitimine kadar,

3) Hazine arazisi üzerinde kurulu serbest bölgelerde Faaliyet Ruhsatı verilmesi uygun görülen gerçek veya tüzel kişilere bina ve tesisler hariç bu bölgelerdeki Hazine taşınmazlarının kiraya verilmesi halinde, kira bedelleri 8 inci madde kapsamında yapılan kira sözleşmesinde öngörülen sürelerde işletici veya B.K.İ. tarafından tahsil edilir. Tahsil edilen kira bedellerinin işletici tarafından yüzde 90'ı, B.K.İ. tarafından yüzde 63'ü işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmelerinde belirtilen süreler içerisinde,

4) Hazineye ait bina ve tesisler ile Faaliyet Ruhsatının iptali veya süresinin sona ermesiyle Hazineye intikal eden bina ve tesislerin işletici veya B.K.İ.'ce kiraya verilmesi halinde tahsil edilen kira bedellerinin işletici veya B.K.İ. tarafından yüzde 90'ı işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmelerinde belirtilen süreler içerisinde,

5) Özel mülkiyete ait arazi üzerinde kurulu serbest bölgelerde B.K.İ.'nin kiraya verdiği arazi ve işyerlerinin tahsil edilen kira gelirlerinden yüzde 4 aylık gelir payı ve sattığı arazi ve işyerlerinden elde ettiği net gelirlerden yüzde 4 aylık gelir payı, üçer aylık dönemler itibarıyla Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 20 nci günü mesai bitimine kadar,

6) İşletici, B.K.İ. ve Kullanıcıların Yönetmelik hükümlerine, işletme veya kuruluş ve işletme sözleşmelerine aykırı olarak taahhütlerini zamanında veya hiç yerine getirmemeleri halinde tahsil edilecek cezai şart, masraf ve faizler tahsili müteakiben, özel hesaba yatırılır.

7) İşletici veya B.K.İ. ayrı Faaliyet Ruhsatı almak ve ayrı muhasebe kayıtları tutmak kaydıyla Hazine arazisi üzerinde yaptığı veya yaptırdığı bina ve tesisleri kiraya vermek veya bölgede yapılması öngörülen faaliyet konularında faaliyet gösteren kuruluşlara ortak olmak suretiyle elde ettikleri gelirlerden özel hesaba herhangi bir pay ödemez.

8) Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, bu bendin (3) numaralı alt bendinde yer alan yüzde 63 oranı Kuruluş ve İşletme Sözleşmesinin akdedildiği tarihten itibaren 20 yıl süreyle yüzde 40 olarak uygulanır.

ç) Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen diğer gelirler:

1) Satın alma ve satışlar nedeniyle yapılan sözleşmelerde belirtilen cezai şart, masraf ve faizler,

2) Genel Müdürlük veya Bölge Müdürlüklerince bastırılan ve satış yoluyla dağıtımına karar verilen her nevi basılı kağıt veya yayınların bedeli,

3) Bölge Müdürlüğü tarafından Kullanıcılara kiralanan arazi ve binalardan elde edilecek kira bedelinin tamamı,

4) Herhangi bir nedenle Hazineye intikal eden menkullerin satışından, gayrimenkullerin kullanım hakkının süreli olarak devrinden elde edilecek gelirler,

5) Faaliyet Ruhsatı almak için Genel Müdürlüğe yapılan müracaatlarda, Genel Müdürlüğün uygun görüş yazısından sonra 30 gün içerisinde Faaliyet Ruhsatı almaktan vazgeçilmesi halinde alınacak ücret,

6) Özel mülkiyete ait arazi üzerinde kurulu serbest bölgelerde bina satışları ve üst yapı kullanım hakkı devirlerinde alınacak ücretler,

özel hesaba yatırılır.

7) Hizmet, Bankacılık ve Sigortacılık Faaliyetlerine İlişkin Özel Hesap Ücretlerine Yönelik Hükümler:

i) Hizmet Faaliyetleri: Bakım-onarım, fason imalat ve ileri derecede işçilik işlemleri hariç olmak üzere, 6/2/2004 tarihinden önce Faaliyet Ruhsatı alan Kullanıcıların bölge içi ve bölge dışına hizmet teslimlerinde binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır. 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı alan imalatçı Kullanıcıların dışındaki Kullanıcılar ile bu tarihten önce ruhsat almış olup da 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı süresini uzatan imalatçı Kullanıcılar dışındaki Kullanıcılar tarafından yapılan hizmet teslimlerinde Özel Hesap Ücreti alınmaz.

ii) Bankacılık ve Sigortacılık Faaliyetleri: 6/2/2004 tarihinden önce Faaliyet Ruhsatı alan bankaların ve sigorta kuruluşlarının faaliyetleri nedeniyle elde ettikleri gelirlerinden yapmış oldukları bütün muameleler nedeniyle kendi lehlerine nakden veya hesaben tahakkuk eden paralardan üçer aylık dönemler itibarıyla Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 20'nci günü mesai bitimine kadar binde 1 oranında Özel Hesap Ücreti alınır. 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı alan banka ve sigorta kuruluşları ile bu tarihten önce ruhsat almış olup da 6/2/2004'ten sonra Faaliyet Ruhsatı süresini uzatan banka ve sigorta kuruluşlarından bu ücret alınmaz.

8) Diğer gelirler.

Özel Hesap Ücretleri Bölge Müdürlüklerince hiçbir suretle kasaya gelir tahsil edilemez. Tüm gelir tahsilatları bankalar nezdinde açılan hesaplar aracılığı ile yapılır.

Özel Hesap Gelirlerinin İadesi

Madde 42- (Değişik: RG-17/08/2002-24849) Aşağıdaki hallerde tahsil edilen özel hesap gelirleri iade edilir:

a) Faaliyet ruhsatı almak için yapılan müracaatlarda; Genel Müdürlükçe müracaat değerlendirildikten sonra faaliyet ruhsatı verilmesinin uygun görülmemesi veya Genel Müdürlüğün uygun görüş yazısından önce firma tarafından müracaattan vazgeçilmesi halinde yatırılmış olan ücretin tamamı,

b) (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Genel Müdürlüğün uygun görüş yazısından sonra 30 gün içerisinde Faaliyet Ruhsatı almaktan vazgeçilmesi halinde, 41 inci maddenin (Değişik atf: RG-29.01.2022-31734) (ç) bendinin 5 no'lu alt bendinde belirtilen ücretin özel hesaba yatırılmasını müteakip yatırılmış olan Faaliyet Ruhsatı ücretinin tamamı,

c) (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Serbest Bölge Kullanıcılarından peşin olarak tahsil edilen kira bedellerinden, "Faaliyet Ruhsatı" iptali nedeniyle kira sözleşmesinin feshedilmesi sonucunda sözleşmeler gereğince iadesi gereken kira tutarları Kullanıcının aynı konudaki müteakip işleminde mahsup edilmezse,

d) (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Fazla veya yanlışlıkla yatırılan tutarlar ile gerçekleşmeyen işlemlere ait tutarlar, Kullanıcının aynı konudaki müteakip işlemlerinden mahsup edilmezse, kanuni süresi içerisinde,

iade edilir.

Özel Hesap Gelirlerinin Takip ve Tahsili

Madde 43- (Değişik: RG-03/05/2005-25804) Özel hesap gelirlerinin 41 inci maddede belirtilen sürelerde kullanıcı, İşletici veya Bölge Kurucu-İşleticisi tarafından ödenmediğinin veya eksik ödendiğinin tespit edilmesi halinde, aşağıdaki esaslara göre takip ve tahsil işlemi yapılır:

a) Bu Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin tamamı ile **(Değişik atf: RG-29.01.2022-31734)** (ç) bendinin (3) üncü ve (4) üncü alt bentlerinde yer alan gelirlerden ödenmeyen döviz bazındaki tutarlara, **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık ile İşletici veya Bölge Kurucu-İşleticisi şirketler arasında akdedilen işletme sözleşmeleri ile kullanıcılarla yapılan sözleşme ve protokollerde belirtilen oranlarda gecikme zammı uygulanarak, tebligatın yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde ana para ve gecikme zammı toplamının döviz bazında ödenmesi tebliğ edilerek ilgililerden istenir.

b) Bu Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin tamamı ile **(Değişik atf: RG-29.01.2022-31734)** (ç) bendinin (3) üncü ve (4) üncü alt bentleri dışında sayılan gelirlerden hiç ödenmeyen veya eksik ödenen döviz bazındaki tutarlar, vade tarihlerindeki T. C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilmek suretiyle 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun belirlediği oranlarda gecikme zammı uygulanarak, tebligatın yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde anapara ve gecikme zammı toplamının Türk Lirası bazında ödenmesi tebliğ edilir ve ilgililerden istenir.

c) İlgililer belirtilen süre içerisinde yapılan tebligata itiraz edebilir, ancak, tebligata itiraz edilmesi takibatı durdurmaz.

d) Tebligatın yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde yapılan itirazlar Bölge Müdürlüğünce veya Genel Müdürlükçe, itirazın yapıldığı tarihi takip eden 30 günde değerlendirilerek karara bağlanır.

e) Tebligatın yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde ilgililer tarafından özel hesaba ödeme yapılmaması veya eksik ödeme yapılması halinde, ödenmeyen tutarların takip ve tahsili için, Bölge Müdürlüğünce serbest bölgenin bulunduğu yerdeki vergi dairesine bildirimde bulunulur.

f) Vergi dairesine yapılacak bildirimde;

1) Alacağın ödenmesi için yapılan tebligatın tarihi belirtilir.

2) İlgililerden ödenmesi istenilen alacak tutarı Türk Lirası bazında ise, bu tutarın ana para ve faizi ayrı ayrı gösterilir. Döviz bazında ödenmesi istenilen tutar ise, verilen 30 günlük sürenin bitim tarihindeki T. C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilmek suretiyle ana para ve faiz tutarı ayrı ayrı gösterilerek, takip ve tahsili gereken tutarlardan sadece asli nitelikteki alacaklara gecikme zammı uygulanacağı bildirilir.

3) Özel hesap gelirlerini ödemeyen gerçek kişi ise nüfus cüzdanının, tüzel kişi ise Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin, yabancı şahıs ise pasaportunun Bölge Müdürlüğünce onaylı fotokopisi gönderilir.

4) **(Değişik: RG-16/07/2007-26584)** Vergi dairesince tahsil edilen ana para ve faiz tutarlarının tamamının bölgelerdeki özel hesap gelirlerinin tahsilatını yapan bankalar nezdindeki özel hesaba aktarılması için ilgili hesap numarası belirtilir.

g) **(Değişik: RG-16/07/2007-26584)** Vergi dairesince yapılan tahsilatların tamamı bölgeler nezdindeki ilgili bölge müdürlüğünün özel hesabına tahsilatı takip eden hafta içinde aktarılır.

Gelir Programı

Madde 44– (Başlığıyla birlikte değişik: RG-03/05/2005-25804) Bölge Müdürlüklerince, bir sonraki yıl için hazırlanacak tahmini özel hesap gelirlerine ilişkin bilgiler en geç haziran ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe intikal ettirilir.

Genel Müdürlüğün gelir tahminleri ile revize işlemleri yapılan Bölge Müdürlükleri tekliflerinden oluşan gelir tahminleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanın onayına sunulur. Bu gelir programının bir örneği Maliye Bakanlığına gönderilir.

Özel Ödenek Kaydedilen Tutarlardan Yapılacak Harcama Esasları

Madde 45– (Mülga: RG-03/05/2005-25804)

İKİNCİ BÖLÜM

Kira Tarifeleri ve Kira Sözleşmeleri

Kira Tarifeleri ve Kira Sözleşmelerinde Yer Alması Gereken Özel Şartlar

Madde 46- (Değişik: RG-07/08/2002-24849)

Serbest bölgelerde işletici veya B.K.İ. tarafından önerilen kira tarifelerini onaylamaya, artırmaya, azaltmaya, taksitlendirmeye veya mevcut tarifeler üzerinde değişiklik yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Kullanıcılarla İşletici veya B.K.İ. arasında akdedilen kira sözleşmelerinde aşağıdaki şartları içeren hükümler de yer alır:

a) **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** Kira sözleşmeleri, kullanıcıya daha önce verilen Faaliyet Ruhsatında öngörülen süreden daha uzun bir süre için akdedilemez. Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali halinde, tarafların birbirlerine feshi ihbarda bulunmaları suretiyle kira sözleşmeleri feshedilir. Ancak, Faaliyet Ruhsatının süresi sona eren veya Faaliyet Ruhsatı iptal edilen kullanıcıya verilecek tahliye süresinde, kullanıcının kira ödeme yükümlülüğü devam eder. Kullanıcı tarafından peşin ödenmiş kiradan veya kira sözleşmesinde belirtilen depozitodan, işleyen süreye ve tahliye süresine ait kira, kullanıcının önceki dönemlere ilişkin kira borçları ve yapılması gereken tamir ve sair giderler indirilerek bakiye miktar kullanıcıya iade edilir. Kullanıcının borçlu kalması halinde gerekli kanuni yollara başvurulur. Kullanıcı, fesih işlemini müteakip kendisine ait mal ve eşyaları beraberinde götürmediği takdirde bu mal ve eşyalar hakkında 52 nci madde hükümleri uygulanır.

b) **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** Kiralanan parseller üzerinde kullanıcılar tarafından yaptırılan bina, hangar, depo, ambar, fabrika gibi bilumum üstyapılar; menkuller hariç tutulmak suretiyle, üstyapının bağlı olduğu Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptaliyle birlikte Hazineye intikal eder.

c) **(Değişik: RG-9/2/2023-32099)** Faaliyet Ruhsatı ve sözleşme süresinin hitamında 25 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca işletilmesi İşletici veya B.K.İ.'ye bırakılan bina ve tesisler ya da bu bina ve tesislerin üzerinde bulunduğu parseller; kullanıcının aynı bina ve tesiste faaliyetine ara vermeden devam etmek istemesi halinde ve yeniden Faaliyet Ruhsatı almış olması kaydıyla, aynı kullanıcıya öncelikli olarak kiralanır. Kullanıcının; faaliyetine yatırımcı kullanıcı statüsünde devam etmesi halinde kullanım hakkı devir bedelinin ödenmesini müteakip parsel için açık alan kira sözleşmesi, faaliyetine kiracı kullanıcı statüsünde devam etmesi halinde bina ve tesis için kapalı alan kira sözleşmesi akdedilir.

d) Kullanıcı, kiraladığı parselde yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli önlemleri almak ve buradaki bina ve tesislerin yangına karşı sigortalarını yaptırmak zorundadır.

e) Kullanıcı, kiraladığı yere giren ve çıkan bütün mallardan sorumlu olup, Yönetmelik hükümlerine uymakla yükümlüdür.

BEŞİNCİ KISIM

Kambiyo, Bankacılık, Sigortacılık Ve Diğer Hizmetler

BİRİNCİ BÖLÜM

Kambiyo, Bankacılık ve Sigortacılık Hizmetleri

Kambiyo

Madde 47- (Değişik birinci fıkra: RG-22/4/2010-27560) Bölgedeki faaliyetlerle ilgili olarak mal bedelleri, Özel Hesap, hizmet ve işçi ücretleri ile ikramiyeleri ve kiralara ilişkin ödemeler dövizle yapılır. Bölgede Türk Lirası ile yapılan ödemeler hakkında 16/8/1985 tarih ve 85/9801 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen esaslar uygulanır.

Bölgede yatırımda bulunan Türkiye dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, sermayelerinin nakdi kısmını döviz olarak getirirler.

Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı sermaye kuruluşları veya Türkiye dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, Bölgeye döviz olarak getirdikleri nakdi, aynı ve gayrimaddi haklarla ilgili sermayelerini ve bunlardan elde ettikleri her türlü kazanç ve iratlarını satış ve/veya tasfiye bedellerini, istediklerinde Türkiye'nin diğer kesimlerine ve yurtdışına transfer etmekte serbesttirler. Ancak bu kişiler, transfer edecekleri kıymetleri Bölge Müdürlüğüne bildirmekle ve bu kıymetlerin kendilerine aidiyetlerini tevsik etmekle yükümlüdürler.

Türkiye'de yerleşik kişilerin Bölgeye ihraç etmiş oldukları nakdi sermayenin ve yatırımlardan elde edilen her türlü kazanç ve iratların, satış ve/veya tasfiye bedellerinin Türkiye'nin diğer kesimlerine transferi serbest olup, aynı sermayenin ihracı ise Müsteşarlığın iznine tabidir. Söz konusu nakdi ve aynı sermayenin ve yatırımlardan elde edilen her türlü kazanç ve iratların, satış ve/veya tasfiye bedellerinin yurtdışına ihracı ise serbesttir.

Bankacılık ve Sigortacılık Hizmetleri

Madde 48- Bölgede bulunan banka -kayı bankacılığı hariç- ve sigorta şirketleri genel hükümlere göre faaliyet gösterirler.

Bölgedeki bankalar, Bölgedeki faaliyetleriyle ilgili olarak öncelikle Kullanıcılara kredi verirler.

(Mülga son fıkra: RG-22/4/2010-27560)

İKİNCİ BÖLÜM

Yükleme ve Boşaltma Hizmetleri İle Diğer Hizmetler

Yükleme ve Boşaltma Hizmetleri

Madde 49- Bölgeye gelen malların yükleme, boşaltma ve taşıma hizmetleri, İşletici veya B.K.İ. tarafından yapılır. İşletici veya B.K.İ.'nin olmadığı Bölgelerde bu hizmetler Bölge Müdürlüğünün bilgisi dahilinde diğer özel kişi veya kuruluşlara da yaptırılabilir.

Anılan hizmetlerin özel kişi veya kuruluşa yaptırılması halinde, Bölge Müdürlüğü, İşletici veya B.K.İ. ile bu kişi veya kuruluş arasında bir sözleşme akdedilir. İşletici veya B.K.İ.'nce hazırlanan "Serbest Bölge Hizmet Tarifesi", Bölge Müdürlüğünün de görüşü alınarak Genel Müdürlükçe onaylanır. Hizmet ücretlerinin tahsiline dair usul ve esaslar, bu tarifiede belirlenir.

Diğer Hizmetler

Madde 50- (Değişik: RG-22/4/2010-27560)

Bölgede sigortacılık, nakliye acenteliği, gümrük müşavirliği, yeminli mali müşavirlik, serbest muhasebeci mali müşavirlik, serbest muhasebecilik ve eksperlik gibi hizmet faaliyetleri ile Genel Müdürlükçe uygun görülecek diğer hizmet faaliyetleri, "Faaliyet Ruhsatı" alınarak yürütülebileceği gibi, Bölge Müdürlüğünden temin edilecek "Giriş İzin Belgesi" ile de yerine getirilebilir.

ALTINCI KISIM

Çeşitli Hükümler

İtiraz ve Şikayetler

Madde 51- Bölge ile ilgili olarak; ruhsat, izin ve hizmet ile ücretler hakkındaki itiraz ve şikayetler aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Ruhsat ve İzin İle İlgili İtiraz ve Şikayetler;

"Faaliyet Ruhsatı", "Giriş İzin Belgesi" ve "İnşaat Ruhsatı" gibi ruhsat ve izinler hakkındaki itiraz ve şikayetler Genel Müdürlüğe yapılır.

b) Hizmet ve Ücretlerle İlgili İtiraz ve Şikayetler;

Hizmetleri veren İşletici veya B.K.İ. ile ilgili itirazlar Kullanıcılar tarafından itiraz ve şikayet konusu olaya muttali olduğu tarihten itibaren en geç üç gün içinde ilgili Bölge Müdürlüğüne yapılır.

İnceleme konusu yapılan itiraz ve şikayetlerin gerçek ve inandırıcı olduğu kanaatine varılması üzerine, durum İşletici veya B.K.İ. yetkililerine aksettirilir ve bu husustaki cevaplara ve **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlık ile İşletici veya B.K.İ. arasında akdedilen sözleşme hükümlerine göre tekrar incelemesi yapılır. İtiraz ve şikayetin haklı bulunması halinde yapılan işlemin düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen bir hizmet varsa, bunun yapılması İşletici veya B.K.İ.'den yazılı olarak talep edilir. İşletici veya B.K.İ. tarafından bu uyarıya uyulmaması halinde, Bölge Müdürlüğünce gerekli önlemler alınır ve durum **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlığa duyurulur.

Üstyapıların Tahliyesi ve Malların Tasfiyesi (Madde Başlığı ile Birlikte Değişik: RG-9/2/2023-32099)

Madde 52- Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali halinde, üstyapıyı Kanunun ek 5 inci maddesi gereğince tahliye etmesi gereken kullanıcılara Genel Müdürlükçe bir

aydan az altı aydan fazla olmamak üzere tahliye süresi verilir. Kullanıcının tahliye süresini uzatma talebi, tahliyeye konu malların listesi ile birlikte Bölge Müdürlüğüne yapılır. Bölge Müdürlüğü ek süre talebini, kendi görüşü ve İşletici veya B.K.İ.'nin görüşü ile birlikte Genel Müdürlüğe iletir. Verilecek ek süreler de dahil olmak üzere tahliye süresi hiçbir şekilde altı ayı geçemez. Tahliye süresi içerisinde üstyapının kullanıcı tarafından tahliye edilmesi esastır. Tahliye süresinin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar. Bu malların sayım ve tespit yapılınca kadar bulunduğu yerde aynen muhafazasını teminen, Bölge Müdürlüğü ve İşletici veya B.K.İ. ile Gümrük İdaresi tarafından gerekli tedbirler alınır.

Birinci fıkra uyarınca verilecek tahliye süresi sonunda üstyapıdan çıkarılmamış mallar, tahliye süresinin sona erdiği günü takip eden bir ay içinde, Serbest Bölge Müdürünün başkanlığında, Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü, Serbest Bölge Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ve İşletici veya B.K.İ. ile gerektiğinde diğer ilgili kamu kurumları ve mahalli meslek kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağa bağlanır. Bu mallar üzerinde haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhler varsa, bu haciz veya şerhler; komisyon tarafından tutulacak sayım ve tespit tutanağına istinaden kalkmış sayılır. Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar; Kanunun ek 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre ve 25/6/2013 tarihli ve 28688 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasfiye Yönetmeliğinde düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde tasfiye edilmek üzere ilgili tasfiye işletme müdürlüğüne teslim edilir. Tasfiye edilen malların satış bedeli hakkında 4458 sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar düşüldükten sonra bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili icra müdürlüklerine gönderilir. İcra müdürlüklerince yapılacak dağıtımdan sonra varsa artan para, Faaliyet Ruhsatı süresi sona eren veya iptal edilen kullanıcı adına emanet hesabına alınır ve talep etmesi halinde kendisine ödenir.

Özel arazili serbest bölgelerdeki kullanıcılara, Faaliyet Ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali halinde Genel Müdürlükçe bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere tahliye süresi verilir. Kullanıcının tahliye süresini uzatma talebi, tahliyeye konu malların listesi ile birlikte Bölge Müdürlüğü üzerinden Genel Müdürlüğe yapılır. Bölge Müdürlüğü ek süre talebini, kendi görüşü ve İşletici veya B.K.İ.'nin görüşü ile birlikte Genel Müdürlüğe iletir. Verilecek tahliye süresi sonunda üstyapıdan çıkarılmayan mallar bölgede terk edilmiş sayılır. Bu mallar, ikinci fıkroda belirtilen şekilde oluşturulacak komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılmak suretiyle tutanağa bağlanır ve 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi uyarınca tasfiye edilmek üzere ilgili tasfiye işletme müdürlüğüne teslim edilir.

Tasfiye edilecek malların taşınmasında İşletici veya B.K.İ.'nin mevcut imkanlarından yararlanılır. Tasfiye edilecek mallar, tasfiye gerçekleşene kadar başka bir açık veya kapalı depolama alanında muhafaza edilebilir. Uygun depolama koşullarının mevcut olmaması nedeniyle, tasfiye edilecek malda meydana gelecek eskime, bozulma, çürüme veya değer kaybı gibi durumlar için Bakanlık ve İşletici veya B.K.İ. sorumlu tutulamaz.

Tasfiye edilecek malların, tasfiye işlemi gerçekleşmeden önce kullanım süresinin dolması, eskime, bozulma, çürüme gibi nedenler sonucunda ekonomik değerini

yitirmesi, sağlığa veya çevreye zararlı olduğunun anlaşılması veya diğer yollarla tasfiye edilememiş olması halinde; bu mallar 37 nci madde hükümlerine göre imha edilir.

Genel Müdürlük, birinci ve üçüncü fıkralar kapsamında tahliye süresi verme ve bu süreyi uzatma yetkisini Bölge Müdürlüğüne devredebilir.

İhtilafların Uzlaşma Yoluyla Halli

Madde 53- Kullanıcılar ile İşletici veya B.K.İ. veya Bölgede faaliyet gösteren diğer kişi ve kuruluşlar arasındaki Toplu İş Sözleşmesi üzerinde çıkacak menfaat uyuşmazlıkları dışında kalan iş ilişkilerinden doğan ihtilafların halli için, Bölge Müdürlüğüne müracaat edilerek, ihtilaflar uzlaşma yoluyla çözümlenebilir.

İhtilafların Bölge Müdürlüğü nezdinde uzlaşma yoluyla çözümlenmesi halinde, bu durum bir tutanakla tesbit olunur ve bu tutanağın birer örneği taraflara verilir. Tutanağın bir örneği de Bölge Müdürlüğünde alıkonulur.

Süre Uzatımı

Madde 54- Yönetmelikle tayin edilmiş sürelerle ilişkin hükümlerin uygulanmasında, zorlayıcı sebepler veya beklenmeyen haller dikkate alınarak, Genel Müdürlükçe tesbit edilecek esas ve usullere göre süre değişimi yapılabilir.

Bölgeye Dahil Edilen Yerlerin Düzenlenmesi

Madde 55- Deniz ve hava limanlarında ayrılarak, Bölgeye dahil edilen yerlerin tabi olacağı genel esaslar için de Yönetmelikteki hükümler uygulanır. Ayrıca bu yerlerin özel şartlarına göre gerekli görüldüğü hallerde (**Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109**) Bakanlıkça ilave esaslar belirlenir.

Bilgilendirme Hizmetleri

Madde 56- Dış ticaret faaliyetlerinin artırılmasına katkıda bulunmak amacıyla;

- Yabancı müteşebbislerle temasları sağlamak ve geliştirmek,
- Uluslararası istatistiki değerleri aktarmak,
- Know-how, lisans ve işbirliği önerilerine ilişkin bilgi iletmek,
- Sanayileşmiş ülkelerdeki firmalar ve bu ülkelerdeki dış ticaret politikaları hakkında bilgi aktarımı sağlamak,

gibi konularda yapılabilecek bilgilendirme hizmetleri için, başta uluslararası bilgi bankaları olmak üzere, çeşitli ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlardan sağlanan veriler, Genel Müdürlükçe Kullanıcılara iletilir.

İşletici veya B.K.İ.'nin Olmadığı Bölgeler

Madde 57- İşletici veya B.K.İ.'nin bulunmadığı Bölgelerde Yönetmelikle verilen görevler, Bölge Müdürlüklerince yürütülür.

Bekleme Süresi ve Teminat

Madde 58- (Değişik: RG-22/4/2010-27560) Bakım-onarım veya tamir gibi nedenlerle bölgeye geçici olarak gelen, Kullanıcının kendisine ait olmayan mallar ile araç, gereç ve ekipmanlar bölgelerde 12 aydan fazla kalamaz.

Kullanıcıların defter ve belgelerinde kayıtlı demirbaş ve yatırım mallarının bakım-onarım gibi nedenlerle bölgeden Türkiye'ye geçici olarak çıkarılması sırasında bu malların defter ve belgelerinde kayıtlı değerleri üzerinden binde 9 oranında teminat alınır.

Fason imalat, bakım-onarım ve ileri derecede işlem görmek üzere bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değerleri üzerinden binde 9 oranında teminat alınır.

Sergilenmek veya fuarlarda teşhir edilmek üzere bölgeden Türkiye'ye geçici olarak gönderilen mallar ile Türkiye'den satın alınarak bölgeye getirilen ancak, sipariş ve evsafına uygun olmadığı için değiştirilmek veya işlem görmek üzere bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değerleri üzerinden binde 9 oranında teminat alınır.

Teminat olarak Türk Lirası, döviz, banka teminat mektubu, devlet tahvili ve hazine bonusu kabul edilir. Türk Lirası ve döviz olarak alınan teminatlar Bölge Müdürlüklerine ait tali hesapların bulunduğu bankalarda açılan geçici teminat hesaplarında toplanır. Ancak teminat mektubu, devlet tahvili ve hazine bonusu Bölge Müdürlüğü kasalarında muhafaza edilir. Alınan teminatlar bölge dışına geçici olarak çıkarılan malların bölgeye girişinde Bölge Müdürlüğünün talimatıyla iade edilir. Teminata bağlanan malların geri gelmemesi halinde teminat çözülür ve bu tutarlar özel hesaba gelir kaydedilir.

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelikler

Madde 59- Daha önce çıkarılmış olan;

- 12 Ekim 1985 tarih ve 18896 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan Mersin Serbest Bölgesi Yönetmeliği ve Antalya Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
 - 30 Ekim 1988 tarih ve 19974 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan Ege Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
 - 13 Mayıs 1990 tarih ve 20517 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Atatürk Hava Limanı Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
 - 5 Eylül 1990 tarih ve 20626 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
 - 12 Şubat 1991 tarih ve 20784 numaralı resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul-Trakya Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
 - 11 Mart 1991 tarih ve 20811 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan Trabzon Serbest Bölgesi Yönetmeliği,
- yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce B.K.İ. ve İşleticilerle imzalanmış olan:

- Mersin Serbest Bölgesinin MESBAŞ-Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş. tarafından 10.10.1986 tarihinden 10.10.2006 tarihine kadar işletilmesine dair,
- Antalya Serbest Bölgesinin ASBAŞ-Antalya Serbest Bölge İşleticisi A.Ş. tarafından 10.10.1986 tarihinden 10.10.2006 tarihine kadar işletilmesine dair,
- Ege Serbest Bölgesinin ESBAŞ-Ege Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. tarafından 30.10.1989 tarihinden 30.10.2019 tarihine kadar kurulup işletilmesine dair,
- Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesinin TAYSEB-Toros Adana Yumurtalık Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. tarafından 12.12.1990 tarihinden 12.12.2020 tarihine kadar kurulup işletilmesine dair,

- Trabzon Serbest Bölgesinin TRANSBAŞ-Trabzon Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. tarafından 10.07.1991 tarihinden 10.07.2010 tarihine kadar kurulup işletilmesine dair,

Sözleşmelerde yer alan lehte hükümler, söz konusu sözleşmelerin süresi sonuna kadar saklıdır.

Geçici Madde 2- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınan "Faaliyet Ruhsatları"nda yer alan hükümler saklıdır. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar "Faaliyet Ruhsatı" almış olan Kullanıcılar, talep ettikleri takdirde Yönetmeliğin 11'nci maddesinin 4'üncü ve 5'inci fıkralarındaki haklardan yararlandırılırlar.

Geçici Madde 3- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar başlamış işlemlere, ilgili bulundukları Serbest Bölge Yönetmeliğindeki hükümlere göre devam edilir. Bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri, başlamış olan işlemlere de uygulanır.

Geçici Madde 4 – (Ek: RG-22/4/2010-27560) 12/11/2008 tarihli ve 5810 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle Kanuna eklenen geçici maddenin yürürlüğe girdiği 25/11/2008 tarihinden önce serbest bölgelerde halen geçerli Faaliyet Ruhsatı bulunan yatırımcı Kullanıcılara kiralanan arazi, arsa, ve binalardan Hazinesinin mülkiyetinde bulunanların ruhsat ve kira süresi, **(Değişik ibare: RG-25/4/2020-31109)** Bakanlığa müracaat edilmesi halinde, Faaliyet Ruhsatı ve kira süresinin başlangıç tarihi esas alınmak suretiyle 49 yıla kadar uzatılabilir.

Yatırımcı Kullanıcıların Faaliyet Ruhsatı süresi, üretim faaliyeti için 45 yıl, diğer faaliyet konuları için ise 30 yıldır. Kiracı Kullanıcıların Faaliyet Ruhsatı süresi üretim faaliyeti için 20 yıl, diğer faaliyet konuları için 15 yıldır.

Arazisi Hazineye ait serbest bölgelerde üretim konusu dışında Faaliyet Ruhsatına sahip yatırımcı Kullanıcıların üretim konulu yeni Faaliyet Ruhsatı alarak veya konu değişikliği yaparak aynı binada üretim faaliyetinde bulunmaları halinde, bu Faaliyet Ruhsatının süresi 45 yıldır. Üretim konulu Faaliyet Ruhsatının başlangıç tarihi ilk Faaliyet Ruhsatının başlangıç tarihi olup, bina üretim ruhsatına bağlanır.

Faaliyet Ruhsatı süresi bitmek üzere olan ve ara vermeksizin faaliyetine devam etmek isteyen Kullanıcılar, Faaliyet Ruhsatı süresi dolmadan önce, Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde müracaat eder. Müracaatın uygun bulunması halinde, Faaliyet Ruhsatının sona erdiği tarihten itibaren başlamak üzere aynı numarayla yeni bir Faaliyet Ruhsatı düzenlenir. Bu kullanıcıların Faaliyet Ruhsatı süreleri, yukarıda belirtilen sürelerle bağlı olarak, Faaliyet Ruhsatı başlangıç tarihleri esas alınmak suretiyle hesaplanır.

6/2/2004 öncesi Faaliyet Ruhsatı alan imalatçı Kullanıcılar dışındaki Kullanıcıların bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, 6/2/2004 tarihi itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu Kullanıcılar, bahse konu sürenin sona ermesi itibarıyla Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci alt bendi ile **(Değişik atıf: RG-29.01.2022-31734)** (ç) bendinin yedinci alt bendinde belirtilen Özel Hesap Ücretindeki esaslara tabi olurlar. Bu Kullanıcıların 6/2/2004 tarihinden sonra Faaliyet Ruhsatı süresi uzatmaları halinde bu ruhsatlar Özel Hesap uygulamaları açısından 6/2/2004 tarihinden sonra alınan imalat dışı ruhsatlarla aynı esaslara tabidir. Faaliyet Ruhsatı müracaat ücreti, Faaliyet Ruhsatının yeniden düzenlenmesinde uygulanacak kriterler ve ücretler ile bu madde çerçevesinde Faaliyet Ruhsat sürelerinin uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Geçici Madde 5 – (Ek: RG-22/4/2010-27560) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde düzenlenen “Araç Giriş Kartı” ile “Ziyaretçi Araç Giriş Kartı” uygulaması 1/6/2010 tarihinde başlar.

Yürürlük

Madde 60- Bu Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 61- (Değişik: RG-25/4/2020-31109) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

